

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
ПО НАРКОТИЧНИ
ВЕЩЕСТВА

ПРЕВАНТИВНО –
ИНФОРМАЦИОНЕН
ЦЕНТЪР

ОТЧЕТ
2020 година

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Общински съвет по наркотични вещества /ОбСНВ/ към Община Габрово е създаден през 2002 г., като орган за осъществяване на националната и местна политика за ограничаване разпространението и употребата на наркотици. В ОбСНВ влизат представители на Община Габрово, Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни /МКБППМН/, ОД на МВР, РЗИ, Районен съд, Районна прокуратура, Митническо бюро – Габрово, Окръжен следствен отдел в Окръжна прокуратура, РУО – Габрово, Дирекция „Социално подпомагане“.

Основна задача на ОбСНВ е осъществяване на координация, ефективно взаимодействие и сътрудничество между институциите, НПО, младежки сдружения и медии в усилията им за ограничаване на разпространението и употребата на психоактивни вещества. Съветите по наркотични вещества разработват, осигуряват и координират изпълнението на общинските програми за борба срещу злоупотребата с наркотични вещества. На базата на данните, получени от различните източници на информация, те правят оценка на нуждите в съответната община – от превенция, лечение, рехабилитация.

Превантивно-информационният център /ПИЦ/ към Община Габрово е създаден през 2006 г. и осъществява превантивни дейности и програми на регионално ниво. ПИЦ отговаря за събиране, съхраняване и анализиране на информация от различни институции, работещи по проблема „наркомании“, която е необходима за изготвянето, изпълнението и координирането на общински програми за борба срещу злоупотребата с наркотици.

Главни насоки в работата на ПИЦ – Габрово са превантивно-информационна, обучителна и консултативна – разработване и осъществяване на превантивни дейности и програми сред различни целеви групи; предлагане на алтернативни форми за осмисляне на свободното време на младите хора; обучения на мултидисциплинарни екипи за превенция употребата на психоактивни вещества; разработване, издаване и разпространение на превантивни и здравно-образователни материали; провеждане на информационни кампании; консултиране на млади хора и родители по въпроси, свързани с наркотиците и зависимостите.

Общинският съвет по наркотичните вещества и Превантивно-информационният център към него са създадени и функционират в Община Габрово в съответствие с чл. 15, ал. 1 от Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите /ЗКНВП/.

Съгласно чл.15а от ЗКНВП Националният съвет по наркотичните вещества /НСНВ/ контролира и координира дейностите на всички ОбСНВ в страната.

В съответствие с чл.15, ал.1 от ЗКНВП организацията и дейността на ОбСНВ и ПИЦ се определят с Правилника за организацията и дейността на НСНВ.

Финансирането на ОбСНВ и ПИЦ - Габрово е регламентирано с чл.15, ал.4 от ЗКНВП и се извършва със средства от държавния бюджет чрез общинските бюджети като делегирани от държавата дейности.

Към декември 2020 г. в ОбСНВ и ПИЦ на щат са назначени 8 лица – председател на ОбСНВ, секретар на ОбСНВ и шест старши специалисти в ПИЦ.

С Решение № 528 от 30.07.2020 г. на Министерски съвет е приета Национална стратегия за борба с наркотиците /2020-2024 г./. Националната стратегия е изготвена в съответствие със Стратегията на ЕС за борба с наркотиците (2013-2020 г.), плана за действие на ЕС относно наркотиците (2017-2028) и се базира на резултатите от изпълнението на предходните Национални стратегии за борба с наркотиците (2003-2008 г., 2009-2013 г., 2014-2018 г.), надграждайки и доразвивайки основните стратегически цели в тях и съобразявайки се с тенденциите в политиките, лечението и пазара на наркотични вещества.

Стратегията систематизира визията, принципите, стратегическите цели, дейностите, чиято реализация ще доведе до определяне политиката на държавата в борбата с наркотиците. Планирана е като хоризонтална инициатива на 14 министерства и агенции, с водеща роля на министерство на здравеопазването.

Национална стратегия за борба с наркотиците (2020 - 2024 г.) включва пет основни области на действие - Ограничаване на предлагането и разпространението на наркотични вещества; ограничаване на търсенето, употребата и влиянието на наркотичните вещества и зависимостите върху личното и общественото здраве; повишаване на експертния капацитет за изследвания и обновяване на технологичното оборудване; подобряване на взаимодействието и координация между институциите; усъвършенстване на нормативната база.

Основна цел на Стратегията е да определя, насочва и координира усилията на публичните институции и българското общество към постигането на определените в нея цели. Предлагащото, разпространението, търсенето и употребата на наркотични вещества са идентифицирани основни проблеми, на които публичните институции и гражданското общество могат да въздействат по ефективен и ефикасен начин. Те определят приоритетните сфери на въздействие, които си поставя за цел да реализира настоящата стратегия.

Опитът до момента, натрупан от предходните стратегии, както и на други европейски страни показва, че за овладяване на проблема с наркотиците в България е необходимо да се обединят усилията на институциите на национално, регионално и местно ниво и да се съчетаят с усилията на неправителствените организации, медиите и широката общественост. Без съмнение, решаването на проблемите, свързани със злоупотребата и разпространението на наркотични вещества, не може да бъде отговорност на една институция. За тяхното преодоляване са необходими съвместните усилия на цялото общество.

В съответствие с Националната стратегия за борба с наркотиците /2020-2024 г./ и Плана за действие към нея **ОбСНВ и ПИЦ към Община Габрово разработиха Програма за борба с наркотиците на Община Габрово /2021 - 2024 г./ и План за действие към нея**, приети от членовете на Общински съвет по наркотични вещества през месец ноември 2020 г. Основната й стратегическа цел е намаляване на предлагането, разпространението, търсенето и употребата на наркотични вещества, чрез ефективно сътрудничество между институциите и гражданското общество.

С цел обединяване на усилията на всички институции в област Габрово, ангажирани с проблемите, свързани с употребата и разпространението на психоактивни вещества сред подрастващите, по инициатива на Регионално управление на образованието - Габрово, през м. октомври 2020 г. представители на РУО, Окръжна прокуратура, Окръжен съд, ОДМВР, ОбСНВ и ПИЦ, и ЦПJP „Кариерно ориентиране“ към Община Габрово изготвиха съвместен **План за сътрудничество и координация между институциите в реализиране на дейности**

по превенция употребата и разпространението на наркотични вещества сред учениците в област Габрово, за периода 2020 -2024 г.

Областният план има за цел да изгради функционираща и добре координирана междуинституционална мрежа на регионално ниво, която да обедини усилията си за ограничаване на проблемите, свързани с употребата и злоупотребата с наркотични вещества сред учениците в област Габрово. Планът е изготвен в съответствие със:

- Стратегическа цел 1. Ограничаване на търсенето, Задача 1.1. Разработване и прилагане на превантивни програми за деца и млади хора базирани на добри европейски практики;
- Стратегическа цел 2. Ограничаване на предлагането, Задача 2.2. Ограничаване на разпространението на наркотични вещества в училищна среда сред деца и младежи:
 - Подзадача 2.2.2. Изготвяне на съвместен план за сътрудничество с Общинските съвети по наркотични вещества, Регионалните управления по образование и други институции;
 - Подзадача 2.2.3. Засилено полицейско присъствие в районите на учебните заведения в пиковите часове – преди започване, по време и след приключване на учебните занятия.

Сред основните акценти в съвместния план за сътрудничество е въвеждането на две национални програми за универсална превенция във всички учебни заведения на територията на област Габрово – съответно в прогимназиален и гимназиален курс, реализирането на обучителни тренинги с ученици от 11 и 12 клас за последствията от шофирането след употреба на психоактивни вещества, провеждане на информационни срещи с ученици за запознаване с наказателната отговорност при производство, притежание, употреба и разпространение на наркотични вещества и др.

Съгласно насоките на Стратегията и в търсене на максимална ефективност при осъществяването на различните превантивни програми и инициативи, вниманието на специалистите ще бъде насочено не само към учениците, а и към техните учители, педагогически съветници и родители, за които също ще бъдат организирани специализирани информационно-дискуссионни срещи, тренинги и тематични обучения.

В края на месец октомври, РУО – Габрово инициира работна среща с директорите на всички учебни заведения в региона, на която бе представен Областният план за сътрудничество и координация между институциите и бе постигнато съгласие за важността и необходимостта от засилване на превантивните дейности по отношение употребата и разпространението на наркотични вещества сред учениците.

II. АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА НА МЕСТНО НИВО

Една от задачите на ОБСНВ и ПИЦ - Габрово е осигуряване на адекватна информация относно ситуацията с употребата на наркотични вещества на територията на област Габрово, с оглед по-прецизното планиране и осъществяване на превантивни дейности. Ежегодно ОБСНВ подготвя и представя в Националния съвет по наркотични вещества към Министерство на здравеопазването и Националния център по общественото здраве и анализи /в който се вляз Наркотиците в община Габрово. Структурата на този доклад е заимствана от проекта „Мулти – сити мрежа“, Група „Помпиду“ към Съвета на Европа.

Информация за реализираните превантивни дейности през предходната година и актуални данни за цените на наркотиците на улично ниво се подават от ОБСНВ и ПИЦ към Министерство на здравеопазването - Национален съвет по наркотични вещества, Национален център по общественото здраве и анализи и Национален фокусен център за наркотици и наркомании, които се използват при подготовката на Годишен доклад към Европейския мониторинг център за наркотици и наркомании в Лисабон за интегриране в Европейския доклад.

ОБСНВ - Габрово работи в много добро сътрудничество с институциите, които предоставят информация, свързана с наркоманиите – ОД на МВР, Окръжен съд, Окръжна прокуратура, РЗИ. Ежемесечно към ОБСНВ/ПИЦ се подава информация от сектор „Пътна полиция“ към ОД на МВР за броя на заловените лица, управляващи МПС след употреба на наркотични вещества. Ценна и актуална информация относно пазара и употребата на наркотици в община Габрово се получава от младите хора и родители, които търсят помощта на специалистите в ОБСНВ, както и от учениците - доброволци от Младежки съвет по наркотични вещества.

1. Употреба на психоактивни вещества сред младите хора в Габрово

В периода 01-30 юни 2020 г. Общински съвет по наркотични вещества и Превантивно-информационен център, с подкрепата на Националния център за общественото здраве и анализи, проведе онлайн анкетното проучване сред ученици 8-11 клас, чиято основна цел бе да установи нагласите към употребата на психоактивни вещества сред младите хора в град Габрово. Включиха се 20,5% от общия брой на учениците в тази възрастова група от града - 377 младежи, от които 170 момичета и 207 момчета.

Резултатите показват нуждата на младите хора от достоверна информация и свободни дискусии. Над 50% от анкетираните са на мнение, че в училище трябва да се разговаря открито на различни социални въпроси, включително и за употребата на наркотици. 64,5% отговорят, че разговарят с родителите си по тази тема. 57% от участниците в проучването са на мнение, че наркотичните вещества са проблем за училището им и е необходимо в класните стаи да се разговаря открито за тях.

Младежите твърдят, че осъзнават рисковете, които употребата на психоактивни субстанции носи. Въпреки това, част от анкетираните показват много толерантно отношение - 14,9% признават, че са вземали някакъв вид наркотик, а 17% смятат, че използването на екстази, героин или кокаин от време на време не носи голям риск.

Най-безкритично е мнението към неограничената употреба на тютюневите цигари (14,5%) и алкохол (16,4%). При ограничени количества, 60,1% от подрастващите не намират нищо нередно в употребата на спиртни напитки.

Висок процент приемане има и към употребата на марихуана при ограничени количества - 27,3%.

Повечето ученици са на мнение, че злоупотребата с наркотици е нарушение на закона и трябва да се наказва с глоба. Що се отнася до притежанието на канабис в малки дози обаче, мнението е противоречиво - 149 човека подкрепят то да подлежи на санкциониране и 149 са на противоположното мнение.

Учениците посочват любопитството като основна причина, заради която биха взели наркотик. Що се отнася до употребата на психоактивни вещества от техните връстници, много от младежите припознават като водещ мотив тяхната нуждата да бъдат приети и одобрени от групата.

Подробен анализ на резултатите от проучването – Приложение 1.

2. Данни от органи, работещи по проблемите на наркоманиите

За 2020 г. на територията на ОД на МВР Габрово (област Габрово) са задържани 153 лица за нарушения, свързани с наркотици, от които 7 за производство, 130 за притежание и 12 за разпространение. Голяма част от задържаните са с повече от един вид нарушение /производство, притежание, употреба, разпространение/. Заловените количества наркотици в област Габрово са: хероин – 1 г., кокаин – 3 г., канабис /суха маса/ - 21,103 кг, канабис насаждения – 133 бр. насаждения, канабис /зелена маса/ - 13,0730 кг., амфетамини на прах – 192,56 г., метамфетамини – 306,99 г., екстази – 11,42 г. В сравнение с 2019 г., се наблюдава увеличаване на заловените количества кокаин /2019 г. – 0,4 гр./, суха маса канабис /2019 г. – 6,7630 /кг. и най-голямото увеличение е при амфетамини на прах /2019 г. – 68,69 г./ и метамфетамин /2019 г. – 152,73 г./.

Заловените количества наркотици на територията на ОД на МВР съвпада с наблюдаваните процеси, свързани с употребата на наркотици в региона - увеличаване търсенето на канабисови продукти и синтетични психоактивни вещества /амфетамини и метамфетамини /.

Запазва се и тенденцията, свързана с употребата на т.н. дизайнерски наркотици, които се разпространяват сред учениците и младежите най-често под името „чай“, „билка“, „билков тамян“. Това са силно токсични синтетични наркотици, които имат непредвидим ефект и могат да доведат до тежки последици дори и след един единствен прием. Тези дроги се разпространяват легално, достъпни са и са изключително модерни сред тийнейджърите в цялата страна, включително и в Габрово.

На проведената през месец юни 2017 г. Национална конференция по проблемите на употребата и злоупотребата с наркотични вещества, бе взето решение ОД на МВР в страната ежесечно да информират Общинските съвети по наркотични вещества за установени водачи на МПС, управляващи под въздействие на наркотични вещества или техни аналози.

По данни на Областна дирекция на МВР – гр. Габрово, на територията на община Габрово през 2020 г. са извършени 78 проверки за употреба на наркотични вещества и са установени 20 /двадесет/ водача с отчетен положителен резултат за шофиране след употреба на:

Вид наркотично вещества и техните аналози	Установени водачи
Канабис + Метамфетамин	3
Канабис	7
Канабис + Амфетамин	1
Метамфетамин	4
Опиати	1
Амфетамин + Метамфетамин	3
Опиати + Амфетамин + Метамфетамин	1
	ОБЩО: 20
	установени водачи

През 2019 г. заловените водачи, шофиращи след употреба на наркотични вещества са били 25, а през 2018 г – 48 лица. Наблюдава се устойчива тенденция за намаляване броя на водачите, управлявали МПС след употреба на наркотични вещества.

През 2020 г. в Габровски съдебен район са образувани 171 досъдебни производства с предмет „наркотични вещества“. 143 са лицата, привлечени като обвиняеми за престъпления, свързани с наркотични вещества. Прекратени или спрени са 103 досъдебни производства. Внесени в съда обвинителни актове - 70 обвинителни акта, 15 споразумения и 17 досъдебни производства с постановление по 78а от НК с предмет наркотични вещества. Осъдени с влязла сила присъда са 96 лица по 93 осъдителни присъди.

През 2020 г. в Окръжен и Районен съд – Габрово са водени 80 наказателни дела, свързани с наркотици, от които 55 дела са приключили с присъди, в това число и споразумения. Осъдени са 58 лица, като са постановени 13 бр. ефективни присъди /затвор/, 28 бр. условни присъди, 18 бр. присъди – глоба и 1 пробация.

За 2020 г. в Центъра за спешна медицинска помощ - Габрово са регистрирани общо 12 спешни случаи, свързани с наркотици, като 4 от тях са свързани с остра реакция след употреба на опиати, 7 случая с остра реакция след употреба на други наркотици и 1 случай на абстинентен синдром. За сравнение, спешните случаи, свързани с употреба на наркотици през 2019 са били 17, а през 2018 - 26.

През 2020 г. в МБАЛ „Д-р Тота Венкова“ са регистрирани 3 /трима/ пациенти с нефатални спешни случаи, свързани с употреба на наркотици.

В областта на лечението на зависимости към наркотични вещества, детоксикация на зависими в региона се провежда в Отделение за зависимости към Държавна психиатрична болница – Севлиево. По данни на болницата в гр. Севлиево, през 2020 г. лечение са потърсили 11 лица с проблемна употреба на психоактивни вещества, от които 9 мъже и 2 жени. Пет от тях са с проблемна употребата на стимуланти, 4 с проблемна употреба на канабис, 1 с проблемна употреба на хероин и 1 с проблемна употреба и на бронз.

В Държавната психиатрична болница – Севлиево са регистрирани и 2 спешни случая - един, свързан с остра реакция след употреба на наркотици и 1 – с абстинентен синдром.

III. ПРЕВАНТИВНА ДЕЙНОСТ

Основните дейности на екипа ОБСНВ и ПИЦ са насочени към превенция употребата на наркотици, чрез активното и целенасочено включване на училището и младите хора в дейности за информиране относно рисковете от употреба на психоактивни вещества, развиване на социални умения и компетенции, формиране на нагласи за здравословен начин на живот, повишаване на гражданската активност, както и предлагане на алтернативна ангажираност за свободното време.

През 2020 г. ситуацията, свързана с пандемията от Covid-19, наложи промяна в предварително заложените за реализиране дейности. Голяма част от работата в училищна среда бе отменена, а извънредното положение бе предизвикателство за търсене на нови форми и методи за достигане до целевите групи – ученици, младежи, педагози, родители.

РЕАЛИЗИРАНИ ДЕЙНОСТИ

1. Програми, инициативи и кампании, разработени и реализирани от Общински съвет по наркотични вещества и Превантивно-информационен център по зависимости към Община Габрово

1.1. ПРОГРАМИ

1.1.1. ЛИДЕРСКА МЛАДЕЖКА ПРОГРАМА НА ОБСНВ И ПИЦ

Основен партньор в работата на ОБСНВ и ПИЦ е Младежкият съвет по наркотични вещества /МСНВ/, в който са включени ученици и студенти на възраст 13-25 години.

Съвременните изследвания категорично посочват, че превенцията от връстници е най-ефикасният подход при осъществяване на превантивните програми. В тийнейджърска възраст обикновено младежите са на етап в емоционалното си развитие, в който изживяват криза на доверието към възрастните /в т.ч. и родителите/ и започват да търсят идентификация в групите от връстници. Поведението и нормативните убеждения на връстниците стават за подрастващите много по-достоверни и атрактивни като модел за собственото поведение.

Това обуславя и важната роля в превантивната дейност на доброволците от МСНВ и необходимостта от разработване и осъществяване на Лидерска младежка програма от екипа на ОБСНВ и ПИЦ.

Основна цел на програмата:

Създаване на обучен и мотивиран екип от младежки лидери – доброволци към МСНВ, които да помагат на други млади хора в усвояването на знания, развиването на умения и формирането на нагласи за здравословни решения и поведенчески избори, чрез организирани или неформални дейности за превенция на наркоманиите в училищна и извънучилищна среда.

Специфични цели:

- Усвояване на знания за видовете наркотични вещества, тяхното въздействие и последиците от употребата им;
- Изследване и анализиране на причините за употреба на наркотични вещества от младите хора;
- Търсене на здравословни алтернативи на рисковото поведение на подрастващите;
- Развиване на личностни и социални умения за живот;
- Развиване на специфични умения за работа по подхода „връстници обучават връстници“;
- Развиване на умения за консултиране на връстници;
- Развиване на умения за планиране и реализиране на доброволчески инициативи;
- Повишаване на активната гражданска активност по проблем от изключителна важност за цялото ни общество – ограничаване употребата на наркотици сред младите хора в страната.

Реализирането на Лидерската програма спомага за:

- Интегриране и активизиране на училищната среда;
- Промоция на здравословния стил на живот;

- Ранно разпознаване на проблемите на младежите, свързани с рисково поведение: употреба на психоактивни вещества, агресия, насилие и др. и тяхното решаване;
- Изравняване на шансовете за участие в живота на училищната общност на учениците от рискови групи – с дисфункционални семейства, с риск от отпадане от образователната система, слаба мотивация за учене, ниска успеваемост, участие в неформални групи с противообществени прояви и т.н.;
- Откриване, активизиране и развиване на собствения потенциал на младия човек;
- Създаване на реално действаща и трайна система за взаимопомощ, подкрепа и комуникация между младите хора и механизъм за ограничаване на негативните явления сред младежите в училищна и извънучилищна среда.

Реализирани дейности в рамките на Лидерската програма през 2020 г.:

- Провеждане на обучение за превенция на зависимости на доброволците от Младежки съвет по наркотични вещества – Габрово

На 21.01.2020 г. бе организирано и проведено еднодневно въвеждащо обучение за влиянието, рисковете и последиците от употребата на психоактивни вещества, с участието на доброволците от Младежки съвет по наркотични вещества към Община Габрово

Екипът на Общински съвет по наркотични вещества и Превантивно-информационен център представи на младежите актуална и достоверна информация за най-често употребяваните наркотични вещества. Особен акцент бе поставен върху митовете, разпространявани сред подрастващите относно използването на канабиса за медицински цели и разликата между пушенето на марихуана и медицинските продукти, съдържащи вещества, извлечени от канабисовото растение.

Личният пример на доброволците като част от младежката общност, мотивацията им да помагат на своите връстници в усвояването на знания, развиването на умения и формирането на нагласи за здравословни решения и поведенчески избори, са в основата на работата им по подхода „връстници обучават връстници“ – доказан като най-ефективен подход при реализиране на превантивните програми.

- Младежка инициатива по повод 14 февруари „Свети Валентин“

Доброволците от Младежкия съвет по наркотични вещества, с подкрепата на екипа на ОБСНВ/ПИЦ, осъществиха младежка инициатива „Играта на сърцата“. Тя бе проведена по повод 14 февруари в парк „Градинката с мечето“.

Младежите подготвиха за участниците забавна състезателна игра с много награди – както за победителите, така и за всички включили се в надпреварата.

Всеки посетител на парка можеше да провери своя шанс на Колелото на късмета и да получи повече информация за дейността и мисията на доброволците от МСНВ.

- Участие на доброволци от МСНВ в конкурс, организиран от ОБСНВ и ПИЦ – Ст. Загора

През м. май 2020 г. екипът на ОБСНВ и ПИЦ - Габрово и доброволци от МСНВ участваха в конкурс „Силата в нас!“ – за създаване на аудио и видео сюжет с послание за надеждата, организиран от ОБСНВ и ПИЦ - Стара Загора.

За отличното си представяне, участниците получиха награди и грамоти.

➤ **Благотворителна инициатива „Коледни внучета“**

Пандемията от Ковид-19 попречи на доброволците да осъществят ежегодната си инициатива „Коледни внучета“ в подкрепа на възрастни хора от нашия град. Въпреки, че посещенията в домовете им бяха невъзможни, младежите изработиха коледни картички с послания за здраве и надежда, които бяха изпратени на потребителите на социалната услуга „Топъл обяд“.

➤ **Организиране на благотворителен концерт**

Доброволците от МСНВ бяха инициатори и организатори на благотворителен концерт „Надежда за Дани“ в помощ на ученик от ПМГ "Акад. Иван Гюзелев", който се бори с тежко заболяване.

Концертът се проведе на 12 септември, с подкрепата на Община Габрово и много доброволци.

Участие в благотворителния концерт взеха Елица Дочева, ДФА „Габровче“, Макс Моравски, Шоу-балет „Магия“, Клуб за латино танци „Инкасабле“, DUO Toxicity, Веселин Веселинов, Анна Христова, Зумба с Васи, Виктория Гергова, Иван Иванов, Група „Attention“, Огнено шоу „Black fire“ и DJ VESS.

➤ **Инициативи за популяризиране на доброволчеството в МСНВ**

- **Плакат „Време е да сме ЗАЕДНО“** – екипът на ОбСНВ/ПИЦ изработи плакати със снимки на доброволците от МСНВ и ползите за младите хора от доброволчеството, които бяха разпространени във всички училища на Габрово в началото на учебната година.
- **Клип** – младежите от МСНВ участваха в заснемането на клип за тяхната дейност като доброволци – какво им дава доброволчеството, какво ги мотивира да бъдат част от тази общност, кои са най-интересните и вълнуващи дейности, в които са участвали. Клипът има за цел да вдъхнови и привлече повече млади хора към каузата

➤ **Дневник на доброволеца**

По предложение на доброволците от Младежки съвет по наркотични вещества, бе изработен „Дневник на доброволеца“. Дизайнът е изготвен от Борислава Каракочева – доброволец към МСНВ. В него младежите ще имат възможност да вписват своите идеи за предстоящи събития, задачите, които са им поставени; обученията, на които са присъствали; инициативите, в които са взели участие и др.

В края на всяка година доброволците ще представят своите дневници на екипа на ОбСНВ/ПИЦ и най-активните доброволци ще бъдат отличени в Деня на доброволчеството.

➤ **Система за признаване на доброволческия труд на членовете на МСНВ**

Мотивирането и оценяването на доброволците от Младежкия съвет по наркотични вещества е изключително важна част от Лидерската програма на ОбСНВ и ПИЦ. Разработена е система за признаване на доброволческия труд на младите хора – включване в международни младежки обмени, конференции и семинари, обучения за повишаване на личностни и социални компетенции, награди, издаване на сертификати, благодарствени писма, организиране на празненства.

През 2020 г., като част от системата за признаване на доброволческия труд, са осъществени следните дейности:

- **Изпращане на доброволци – зрелостници**

През 2020 г. шестнадесет доброволци от Младежки съвет по наркотични вещества завършиха средното си образование и в тази връзка Превантивно-информационен център и Общински съвет по наркотични вещества организираха символично „изпращане“. Всички те получиха благодарствени писма от кмета на Община Габрово, колаж със снимки от участието им в различни инициативи и символичен подарък за активното им и отговорно участие като доброволци в МСНВ.

- **Отбелязване на Деня на доброволеца**, съвместно с Център за работа с доброволци към Община Габрово. Екипът на МСНВ бе отличен в категория „Младежки дейности и инициативи“.

1.1.2. ПРЕВАНТИВНА ПРОГРАМА „ИНФОРМИРАНИЯТ ИЗБОР“

Основна задача на ОБСНВ и ПИЦ е да търсят подходящи, атрактивни и иновативни форми и методи, с които да информират за опасностите от употребата на дрога, да развиват личностните и социални умения на подрастващите, да формират нагласи за здравословен начин на живот и предлагат позитивни алтернативни на рисковото поведение.

В дейността си сред младите хора, специалистите от ОБСНВ и ПИЦ се основават на принципите на позитивната превенция, концентрираща се върху засилване на протективните фактори, откриване на потенциала на личността и развиване на позитивните житейски умения у децата и младежите, както и откриване и подпомагане на резервите и потенциала на семейната и училищна среда.

Превенцията на рисковото поведение сред подрастващите е водена и от разбирането за комплексна/интегративна превенция, предлагаща цялостен поглед върху различните форми на заплаха в годините на развитие на младия човек и върху подобряване на неговите житейски умения. Различните видове проблемно поведение – употреба на психоактивни вещества, насилие и агресия, престъпност, училищни неуспехи, са свързани помежду си. Причините за тях са сходни и следва да бъдат третираны като различни симптоми с един и същ източник на проблемите при тийнейджърите.

Основавайки се на посочените принципи и подходи, ОБСНВ и ПИЦ имат разработена мултимодулна превантивна програма „Информираният избор“, с основна цел ограничаване на проблема с употребата и злоупотребата с наркотични вещества и рисковото поведение сред младите хора.

Програма „Информираният избор“ включва:

- Тренинги за превенция на рисковото поведение и промоция на здравословен начин на живот, насочени към ученици от 1-ви до 12-клас;
- Обучения и работа с родители:
 - Информационни срещи – видове наркотични вещества, ефекти и последици от употребата, признаци за употреба на наркотични вещества, рискови и протективни фактори за злоупотреба с нелегални вещества;
 - Обучителни семинари за ролята на семейството в превенция на рисковото поведение сред младите хора;
 - Индивидуални консултации на родители по проблеми, свързани с рисково поведение и употреба на наркотици;
- Тренинги за превенция на рисковото поведение на педагози и медицински специалисти от учебните заведения.

В ситуацията на пандемия, през 2020 г. екипът на ОБСНВ и ПИЦ нямаше възможност да провежда тренинги в училищна среда по програма „Информираният избор“. Това наложи намирането на алтернативни форми на превантивни дейности и използването, с подкрепата на педагогическите съветници и психолози от училищата, на възможностите на обучението в електронна среда.

• **Издаване на Електронен бюлетин „СвобО/Удни“**

През периода на извънредното положение екипът на ОБСНВ/ПИЦ подготви и разпространи електронни бюлетини. Първият брой излиза на 1 април със заглавие „СвобО/Удни“ и слоган „Да се събудим свободни“. В издадените през 2020 г. общо 6 електронни бюлетина е публикувана актуална информация за превантивните дейности, които осъществяват Общински съвет по наркотични вещества, Превантивно – информационния център и Младежкия съвет по наркотични вещества към Община Габрово, полезна информация, свързана с рисковете и вредите от употребата на психоактивни вещества, както и такава, промотираща здравословния начин на живот.

Информацията в изданията е структурирана в няколко рубрики: „Превенция и осведоменост“ – представя основни понятия и термини, „Специално за вас“ – интервюта с професионално ангажирани към проблемите на рисковото поведение сред младите хора специалисти – психолог, семеен консултант, психотерапевт и др., „Добри приятели за добра превенция“ – представя партньори, работещи в сферата на неформалното обучение на младежи и превенцията на наркоманиите сред младите хора, „От баби „под наем“ за внуци „на заем“ – представя някои от най-колоритните „баби и дядовци“, участвали в реализирането на инициативата „Приеми ме на село“, и др. Във всеки брой на бюлетините присъства и конкурс за приготвяне на ястие по публикувана рецепта от „Приеми ме на село“, като участниците изпращаха снимки на приготвеното от тях. За най-активните бяха осигурени и награди.

Бюлетините са публикувани на сайта на Община Габрово, както и в социалните медии – страниците във Фейсбук на „Доброволци срещу дрогата“ и „Общински съвет по наркотични вещества“. Бюлетините са предоставени и на педагогическите съветници и психолози от училищата, чрез които са достигнали до габровските ученици.

• **Електронни уроци**

През месеците март и април 2020 г., по време на електронното обучение през втория срок на учебната 2019/2020 г., са подготвени и разпространени чрез педагогическите съветници електронни уроци за часовете на класа, на следните теми:

- „За и против енергийните напитки“ – V – VII клас
- „Интернет – зависимост и рискове“ – V – VII клас
- Психоактивни вещества и шофиране „Животът е с предимство“ – XI – XII клас

Общият брой на обхванатите ученици е над 2000.

• **Електронни информационни материали**

През 2020 г. екипът на ОБСНВ/ПИЦ разработи различни информационни материали, които са публикувани на сайта на Община Габрово, в секцията на ОБСНВ и ПИЦ. Материалите са разделени в няколко рубрики:

- ✓ **За вас, родители – откровено и с вяра, че има начин!**, включваща следните статии:
 - Ах, тези младежи! Защо го правят? Защо наркотици?

- Консултацията със специалист - проява на любов и грижа към нашите деца
 - Често задавани въпроси
 - Как да разпознаем, че детето вероятно използва наркотици
 - Рискови и защитни фактори за употреба на психоактивни вещества
 - Зависимостта – биопсихосоциален проблем
- ✓ **Марихуаната!**, включваща следните статии:
- Марихуана - законодателство в България
 - Рискове от употребата на Марихуана
 - Механизъм на въздействие на марихуаната. Ефекти, зависимост, толеранс.
 - Открийте разликите – марихуана за удоволствие, за медицински цели, легална, нелегална...
 - Употреба на марихуана от древността до наши дни
 - Комисията по наркотични вещества към ООН гласува да премахне канабиса от списъка на най-опасните наркотици
- ✓ **#Линкчета** – интересна и полезна информация за младите хора
- ✓ **Полезна информация от сайта Национален център за обществено здраве и анализи**– гр. София

Всички авторски текстове на ОБСНВ и ПИЦ, свързани с информация за наркотици и зависимости, са съгласувани предварително с експерти от Национален център за обществени здраве и анализи, осъществяващи методическа подкрепа и контрол на дейността на тези структури.

1.1.3. ПРЕВАНТИВНА ПРОГРАМА „СПРИ! ДРОГА НА ПЪТЯ“

Общинският съвет по наркотични вещества и Превантивно-информационният център към Община Габрово, съвместно със служителите от сектор „Пътна полиция“ към ОД на МВР – Габрово, стартираха през учебната 2017/2018 г. превантивна програма за повишаване на информираността на учениците в 11-ти и 12-ти клас относно рисковете при шофиране след употреба на психоактивни вещества.

В рамките на часовете на класа специалистите от Община Габрово и „Пътна полиция“ запознават учениците с ефектите върху способността за разумна преценка и безопасно шофиране на различните видове психоактивни вещества, с методите за проверките на алкохол и наркотици и какви биха били последиците за лицата, направили такива нарушения.

През 2020 г., отчитайки важността на работата по превенция на рисковото поведение сред младежите, особено във време на социална изолация, екипът на ОБСНВ/ПИЦ - Габрово адаптира превантивната програма „Спри! Дрога на пътя!“ за прилагане във виртуална среда. Обществен бе контакт с ръководствата на училищата в Габровска област и Програмата стартира с провеждане на първо занятие в платформата „Microsoft Teams“ в три училища: Национална Априловска гимназия, ПГТ „Пенчо Семов“ и СУ „Васил Левски“- Севлиево. В посочените учебни заведения са обхванати 374 ученици от 11 и 12 клас /общо 19 паралелки/.

1.1.4. НАЦИОНАЛНИ ПРЕВАНТИВНИ ПРОГРАМИ

Габрово е един от градовете в България, където през учебната 2019/2020 година Общинският съвет по наркотични вещества и Превантивно-информационният център към Община Габрово стартират пилотното изпълнение на две Национални програми за превенция употребата на психоактивни вещества. В ОУ „Неофит Рилски“ е въведена превантивна програма „Кодово име „Живот“, насочена към ученици 5-7 клас, а в ПГТ „Пенчо Семов“ – превантивна програма „От връстници за връстници“, обхващаща учениците от 8 до 11 клас. Основна цел на превантивните програми е предотвратяване употребата на психоактивни вещества и утвърждаване на здравословен начин на живот сред подрастващите.

Програмите са разработени от екипи на Националния център по наркомании, съвместно със специалисти от Превантивно-информационните центрове в страната, и одобрени за прилагане от Министерство на здравеопазването и Министерство на образованието и науката

И двете програми използват предимно интерактивни методи и подходи и са насочени към развиване на социални и личностни умения и формиране на нагласи за живот, свободен от зависимости.

В Националните превантивни програми, освен обучения на ученици, са предвидени и информационни срещи с родители и учители, което е предпоставка за тяхната ефективност и възможност за обхващане на всички заинтересовани страни в процеса на превенция на рисковото поведение на учениците.

- **Национална програма „Кодово име „Живот“**

С подкрепата на училищното ръководство и на педагогическия съветник в ОУ „Неофит Рилски“, в началото на учебната 2020/2021 г. продължи реализирането на Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици V – VII клас „Кодово име „Живот“. Същата стартира през втория срок на учебната 2019/2020 г. с проведени две занятия в двете паралелки V клас, а в началото на учебната 2020/2021 бе реализирано още едно.

След преминаване, през м. ноември, на учебните занятия в електронна среда, уроци № 4 и 5 бяха адаптирани в електронен вариант и проведени през м. декември.

Национална превантивна програма: Кодово име „Живот“ 2020							
Обучения в училищна среда							
5^А клас/6^А клас				5^Б клас/6^Б клас			
№	Занятие	Дата	Брой ученици	№	Занятие	Дата	Брой ученици
1.	Правила на групата. Емоции и чувства	19.02.20	25	1.	Правила на групата. Емоции и чувства	18.02.20	28
2.	Общуване	26.02.20	26	2.	Общуване	25.02.20	26
3.	Самооценка	27.10.20	24	3.	Самооценка	26.10.20	28
Обучения в електронна среда							
4.	Влияние на средата	декември	25	4.	Влияние на средата	декември	26
5.	Електронен свят	декември	26	5.	Електронен свят	декември	27

Чрез платформата Гугъл Формуляри, екипът на Превантивно-информационен център към ОБСНВ-Габрово проведе онлайн допитване до родителите на учениците, включени в

Националната превантивна програма, за уточняване на подходящо и удобно време за организирани и реализирани заложените срещи с родители.

Ограничителните мерки, които бяха въведени, не позволяват до момента да бъде проведена такава среща.

- **Национална програма за универсална превенция срещу употребата на психоактивни вещества в гимназиален курс „От връстници за връстници“**

През учебната 2019/2020 година в ПГТ „Пенчо Семов“ стартира пилотно Национална програма за универсална превенция срещу употребата на психоактивни вещества в гимназиален курс „От връстници за връстници“.

В края на 2019 г. специалистите на Общински съвет по наркотични вещества и Превантивно-информационен център проведоха 5 срещи с ученици от X и XI клас, в резултат на което се сформира доброволчески екип от младежи.

В периода 5 - 6 февруари 2020 г. доброволците от ПГТ „Пенчо Семов“ преминаха двудневно обучение, на следните теми:

- Национална програма за превенция;
- Роля на доброволците;
- ПАВ. Последници от употребата. Зависимост, етапи на зависимостта, лечение.;
- Превенция, видове. Рискови и защитни фактори.;
- Практическо занимание – трениране на необходимите в програмата умения: за водене на занимание от 5-те срещи за ученици, за мотивиране и насочване.

Следващата стъпка в осъществяването на дейностите по Националната програма трябваше да включва обучения от доброволците на учениците от 8-ми клас. Преминаването в електронна форма на обучение попречи за реализирането на дейността до края на учебната 2019/2020 г.

Дейностите, които екипът на ОБСНВ и ПИЦ – Габрово реализираха в ПГТ „Пенчо Семов“ от началото на учебната 2020/2021 год, са:

- Възобновяване дейността на екипа от доброволци в училището, сформирани и обучени през изминалата учебна година. Проведена екипна среща между доброволците и педагогическия съветник, с цел опресняване на знанията и уменията на младежите за водене на интерактивни занятия. Подготовка за провеждане на първото занятие с учениците от 8 клас.
- Провеждане на среща между екипа от ПИЦ с педагогическия съветник от учебното заведение за планиране на дейности и обсъждане на затрудненията и предизвикателствата по изпълнение на програмата.
- Попълнени декларации за родителско съгласие до родителите на учениците от 8 клас и доброволците от училището.
- Проведено първо занятие с учениците от четирите паралелки на 8 клас, с активното участие на доброволците и в присъствието на специалисти от ПИЦ. Общ брой обхванати – 63.
- Направено е входящо анкетно проучване с учениците от осмите класове.
- Разработена е презентация за превантивна програма „От връстници за връстници“, която е разпространена до родителите на учениците от ПГТ „Пенчо Семов“ чрез електронния дневник на училището.

- Подготвени са анкетни карти, презентации и програма за провеждане на планирана родителска среща, която не се състоя поради извънредната епидемиологична обстановка.

- **Обучения на училищни специалисти**

С приемането на новата Национална стратегия за борба с наркотиците, се разширяват ангажиментите на специалистите от ОБСНВ/ПИЦ в посока превантивна и обучителна дейност на областно ниво - обучения на специалисти от институции, работещи в сферата на превенцията и зависимостите, педагози, психолози, социални работници, членове на МКБППМН и др.

За постепенното въвеждане на Националните превантивни програми във всички училища в страната, ОБСНВ и ПИЦ имат задължението да обучат училищни екипи от всяко учебно заведение в област Габрово. За целта, РУО – Габрово изпрати до всички директори на училища писма за определяне на училищни екипи, които следва да преминат серия от обучения от ОБСНВ и ПИЦ – Габрово за работа по Националните програми.

На проведената Национална среща по превенция в края на м. септември 2020 г., бе изготвен времеви график и съдържателен план за обученията на училищните екипи. В съответствие с плана, до края на 2020 г. всички училищни екипи следваше да преминат въвеждащи информационно-дискусийни срещи по Националните програми.

С оглед въдените противоепидемични мерки през последните месеци на 2020 г., нямаше възможност да бъдат проведени такива присъствени срещи. Екипът на ОБСНВ/ПИЦ подготви презентации по Националните програми, Националната стратегия и допълнителни разяснения относно въвеждането на националните програми, които бяха изпратени на всички психолози, педагогически съветници и педагози, както и на директорите на учебните заведения в областта.

1.1.5. ПРЕВАНТИВНА ПРОГРАМА „ЗАЕДНО ИЗВЪН ЧАС“

Превантивна програма „Заедно извън час“ е една от най-атрактивните и успешни превантивни програми, реализираща се за четвърта поредна година и привличаща много желаещи за включване младежи.

Нейна основна цел е превенция на рисковото поведение сред младежите и промотиране на здравословен начин на живот чрез спорт, туризъм, изкуства и неформално образование. „Заедно извън час“ представя на участниците различни възможности за оползотворяване на свободното време в Габрово и околността.

През 2020 г. година програмата „Заедно извън час“ бе реализирана с участието на доброволци от Младежки съвет по наркотични вещества и младежи - представители на спортни клубове, танцови формации и младежки неправителствени организации.

В рамките на „Заедно извън час“, през м. август 2020 г. са реализирани следните дейности:

- **Провеждане на поход от с. Източник до с. Боженци**

На 4.08.2020 г. 20 представители на Младежкия съвет по наркотични вещества, ДФА "Габровче" и СКГ "Бадминтон" преминаха по стария римски път между с. Източник и Боженци, танцуваха народни хора на площада в Боженци и получиха първите си уроци по бадминтон.

- **Провеждане на поход от с. Източник до с. Боженци 2**

На 11.08.2020 г., в навечерието на 12 август - Международния ден на младежта, доброволци от БМЧК, ИМКА и МСНВ - Габрово, се обединиха и заедно изминаха стария римски път от село Източник до Боженци. Младежите от Българския младежки Червен кръст

направиха демонстрация на знания и умения за първа долекарска помощ на пострадал по време на похода, като показаха висок професионализъм и творчество във всяка от надпреварите и игрите през целия ден. Представителите на ИМКА Габрово разказаха за своите интересни инициативи и се включиха активно във всички предизвикателства, организирани от доброволците на МСНВ.

- **Спортен риболов и игри на открито в Рибарник „Кметовци“**

На 17.08.2020 г. бе осъществена третата среща на доброволците от МСНВ - Габрово с представители на други младежки групи от града в рамките на програма "Заедно извън час". В спортния риболов и в състезателни игри на открито партньори бяха футболисти от ФК "Чардафон 1919", заедно с треньорите на клуба.

1.1.6. ПРЕВАНТИВНА ПРОГРАМА „ПРИЕМИ МЕ НА СЕЛО“

След седем поредни успешни години, през 2020 г., инициативата на Община Габрово „Приеми ме на село“ не се реализира, съобразявайки се с мерките за борба с COVID – 19.

Но седемте години, през които над 400 деца и младежи от цялата страна и от български общности в чужбина станаха част от каузата за опазване, съхраняване и популяризиране на българското културно наследство, даде възможност, чрез електронните медии и социални мрежи, да се припомнят интересни, вълнуващи и вдъхновяващи неща, които преживяхме заедно баби и дядовци „под наем“ и „внучета назаем“, да се направи равностойна на постигнатото и да се потърсят нови форми и методи, с които „Приеми ме на село“ да продължи да бъде ползваната, различната, атрактивната и смислена лятна инициатива за младите хора.

На Фейсбук страницата на „Приеми ме на село“ се публикуваха интересни и полезни материали, събрани в селата през годините – рецепти за традиционни български ястия, рецепти от „Аптекката на баба“, традиции и обичаи, съхранени от поколения, защото това е и най-важната цел на инициативата – децата и младежите да опознаят, съхранят и популяризират богатото културно наследство, запазено в нашите села и предавано от поколение на поколение.

През месец юли бе организирана онлайн викторина с въпроси, свързани с осъществяването и реализирането на „Приеми ме на село“ и с местните традиции и обичаи.

Поради големият брой участници във викторината, бяха връчени повече от първоначално обявените 10 награди. Петима участници, дали пълен брой верни отговори, получиха дървен габровски танур с логото на „Приеми ме на село“ и кулинарен тефтер за рецепти с дървена лъжица. Всички, които са дали 13 и повече верни отговори /17 човека/, получиха дървен танур с логото на "Приеми ме на село".

Инициативата „Приеми ме на село“ бе представена в Дните за учене през целия живот, които се проведеха през м. октомври в Габрово. Събитието се организира от Министерството на образованието и науката с финансовата подкрепа на Програма „Еразъм+“ на Европейския съюз, в партньорство с Областна администрация Габрово, РУО на МОН – Габрово и с активното съдействие на Община Габрово.

С участието на „Приеми ме на село“ се акцентира върху необходимостта от възобновяване на връзката между поколенията, а широкият спектър от дейности, заложили в тази инициатива, дават възможност на младите хора да научат български народни обичаи, песни и танци, и да се докоснат до очарованието, което носи животът в българското село. За възрастните хора участието в програмата е възможност да опознаят съвременните технологии и начини за комуникация, да почерпят от енергията и ентузиазма на младежите, да се заредят с оптимизъм.

Колко ценно и обогатяващо е общуването между поколенията бе демонстрирано на изложението на институции за образование и обучение на възрастни, в което участваха габровски „внучета назаем“ и техните „баби под наем“ от селата Армени и Враниловци. Посетителите опитаха вкусна домашно приготвена храна, а по-решителните изпробваха сръчността си с различни техники за плетене на две куки, чрез които бе представена още една инициатива – „Изплети топлина“. Тя е част от национална благотворителна кампания, в която доброволци плетат шапки, шалове, ръкавици за деца и възрастни в нужда. Координатор за Габрово е Центърът за работа с доброволци, който за поредна година обединява усилията на добри хора в подкрепа на нуждаещи се.

1.2. ПРОЕКТИ, КАМПАНИИ И ИНИЦИАТИВИ

1.2.1. ПРЕВАНТИВНА КАМПАНИЯ ПО ПОВОД 26 ЮНИ

Международният ден срещу злоупотребата с наркотици и незаконния трафик се отбелязва ежегодно на 26 юни. Темата на Световния ден за борба с наркотиците през 2020 бе „По-добри знания за по-добри грижи“. Послание, което отправя Службата на ООН по наркотиците и престъпността (UNODC) - световен лидер в борбата срещу незаконните наркотици и международната престъпност.

Всяка година, по повод 26 юни, ОБСНВ/ПИЦ провеждат кампании, насочени към различни целеви групи. През 2020 г. кампанията включи следните дейности:

- Подготовка и публикуване на онлайн тест "МИГ или ФАКТ", адаптиран от сайта на UNODC (www.unodc.org). В теста освен въпроси, свързани с най-популярните сред младежите митове за наркотиците, бе подбрана и актуална и достоверна информация за рисковете от употреба на психоактивни вещества.
- Провеждане на конкурс за фотоесе на тема „Рецепта за щастие“ и фотоконкурс на тема „Здраве на фокус“. Инициативата целеше да провокира децата и младежите да покажат чрез фотографии тяхната гледна точка за важните и ценни неща в живота.

Победителите, които се отличиха с фотографски талант и вдъхновяващи послания:

1 място – Кристина Костадинова от Национална Априловска гимназия, град Габрово

2 място – Вилияна Николова от Национална Априловска гимназия, град Габрово

3 място – Мартина Недкова от 157 ГИЧЕ „Сесар Вайехо“, град София

Присъдени са и две поощрителни награди на:

Камелия Тодорова и Виктория Христова от ПМГ „Акад. Иван Гюзелев“ – Габрово.

Всички „рецепти за щастие“ на младите хора, участвали в конкурса, са публикувани в шести брой на електронния бюлетин на ОБСНВ и ПИЦ, който е изцяло посветен на Международния ден за борба със злоупотребата и нелегалния трафик на наркотици.

1.2.2. ПРЕДСТАВЯНЕ НА ФИЛМА „ДОЗА ЩАСТИЕ“

По покана на ОБСНВ/ПИЦ – Габрово, на 21 септември, в зала „Възраждане“, бе излъчен филмът „Доза щастие“, разказващ историята на журналистката Весела Тотева. След прожекцията публиката имаше възможност да участва в дискусия с актрисата от филма Валентина Каролева (изиграла своята майка) и специалисти, работещи в сферата на зависимостите – Марина Попова и Светла Иванова. Разговорът за пътя на зависимостта, загубите, болките и трудностите, които човек преживява, попадайки в капана на наркотиците,

за страха, отчаянието, надеждата и живота, продължи повече от час и предаде послание за обич, подкрепа и грижа към самите нас и хората, които обичаме.

1.2.3. МЛАДЕЖКА ЗОНА „ЩАЙГАТА“

Идеята за създаване на Младежка зона е на млади хора, участвали през 2019 г. в Gabrovo innovation camp. Екипът на ОБСНВ и ПИЦ подкрепи тази идея, като за място на зоната бяха обособени две преходни стаи, намиращи се на втория етаж в зала „Възраждане“.

Младежка зона „Щайгата“ беше открита на 18 август 2020 г. с парти в Градинката с Мечето - с много песни, танци и огнено шоу. Младежи и възрастни се включиха в различни предизвикателства - викторина на тема "160 години Габрово град", състезателна надпревара „Шифърът на зоната“. В откриването се включи и вокална формация „Upstream voices“

Освен с модерното си обзавеждане, Младежка зона „Щайгата“ привлича младежите, като им предоставя възможност за пълноценно осмисляне на свободното време - настолни игри с познавателна и занимателна насоченост, развиващи въображението, креативността и логическото мислене и богата младежка художествена литература.

В зоната всички млади хора на Габрово имат възможност да провеждат срещи, семинари и обучения, за които е осигурено необходимото техническо оборудване. В „Щайгата“ могат да се прожектират и дискутират филми, да се провеждат творчески ателиета, литературни четения.

Младежка зона „Щайгата“ е мястото, в което младежите могат да обсъждат и реализират своите идеи, свързани с различни инициативи и дейности, а екипът на Общински съвет по наркотични вещества и Превантивно-информационен център ще бъдат в подкрепа на младите габровци.

2. Участие на Общински съвет по наркотични вещества, Превантивно-информационен център и Младежки съвет по наркотични вещества в съвместни инициативи с други организации

2.1. ИНИЦИАТИВА „ДВИЖИ СЕ...РАЗУМНО!“

В рамките на Европейската седмицата на мобилността и Дните на безопасност на пътя, на 18 септември, на площад "Възраждане" се проведе инициативата „Движи се...РАЗУМНО!“. Събитието се организира от Областната комисия по безопасност на движението по пътищата, Община Габрово и Държавната агенция „Безопасност на движението по пътищата“.

ОБСНВ и ПИЦ към Община Габрово се включиха със своя шатра в инициативата. Подготвени бяха въпроси, кръстословица, анкети и много информация за рисковете от шофиране след употреба на психоактивни вещества.

2.2. ДЕТСКИ РИСУНКИ ЗА ГЕРОИТЕ НА ПЪРВА ЛИНИЯ

Екипът на ОБСНВ и ПИЦ подкрепи Доброволческия екип към Община Габрово, сформирани в подкрепа на изпълнението на мерките за ограничаване на Covid-19, който инициира кампания за набиране на детски рисунки.

Деца на Габрово рисуваха по темите „Аз мечтая за...“, „Как лекарите ни помагат“ и „Как полицаите ни помагат“.

В инициативата се включиха 55 деца на възраст от 1 до 14 години от габровски училища и детски градини.

ОбСНВ и ПИЦ наградиха всички участници с грамота и тениска.

2.3. „КЪЩА НА ДОБРОТО“

„Къща на доброто“ отвори врати в центъра на Габрово в началото на месец декември, по инициатива на Център за работа с доброволци към Община Габрово и ОбСНВ и ПИЦ - Габрово.

„Топлина“, „Уют“, „Мъдрост“, „Здраве“, „Храна“ и „Добра дума“ са местата в „Къщата на доброто“, където всеки гражданин може да остави дрехи, книги, пакетирана храна, санитарни принадлежности, годни за употреба, позитивни послания, вещи, които да помогнат в бита на хора в нужда.

2.4. „ДОБРОВОЛЕЦ НА ГОДИНАТА“

ОбСНВ и ПИЦ – Габрово подкрепиха инициативата на Център за работа с доброволци към Община Габрово за връчване на отличия „Доброволец на 2020-та година“ в пет категории - „Заедно ще се справим“, „Гражданска инициатива“, „Младежки дейности и инициативи“, „Участие в национални кампании“ и „Устойчива кампания“.

В категорията „Заедно ще се справим“ са отличени 48 доброволци, които през м. март се включиха в дейностите по изпълнение на мерките срещу Covid-19.

В същата категория са наградени и девет доброволци, отзовали се на призива за подкрепа на МБАЛ „Д-р Тота Венкова“, които месеци наред работиха безвъзмездно и подпомагаха функционирането на най-голямото болнично заведение в Габровска област.

В категорията се връчи награда и на групата за взаимопомощ „Габровски майки даряват надежда“.

В категорията „Гражданска инициатива“ бяха отличени дуо „Toxicity“, организирали благотворителен концерт в подкрепа на болен младеж от ПМГ, и „Водните духчета“ - доброволци, осъществяващи дейности по почистване, ремонт и възстановяване на над 15 чешми на територията на Община Габрово.

В категорията „Младежки дейности и инициативи“ са отличени Интеракт клуб – Габрово, почистили с доброволен труд района на Летния театър, и Младежки съвет по наркотични вещества – Габрово, участвал в организирането и провеждането на редица различни инициативи, събития и кампании, насочени към младежката аудитория в Габрово.

В категорията „Участие в национални кампании“ Община Габрово връчи 10 колективни награди за участниците в националната благотворителна кампания „Изплети топлина“.

В категорията „Устойчива кампания“ бе връчена една индивидуална награда – на Деница Миларова – инициатор и организатор на кампанията „Капачки за Габрово“, която се реализира в партньорство с Център за работа с доброволци към Община Габрово.

2.5. СЪСТЕЗАНИЕ #GABROVONACKATHON

Състезанието #GabrovoHackathon се организира от Община Габрово, Областен информационен център – Габрово, Иновейшън стартър бокс и Превантивно – информационен център към Община Габрово. Инициативата бе част от поредицата ежегодни събития на Gabrovo Innovation Camp. Проведе се онлайн, на няколко етапа, в които участниците

разработваха иновативни мобилни приложения, адресиращи конкретен проблем, недостатък или потенциал на община Габрово. Към тях бяха отправени три тематични предизвикателства: КОД ЗЕЛЕНО, ГРАЖДАНИТЕ.НЕТ и ТУРИЗЪМ@ГАБРОВО.

#Габрово хакатон започна през месец юни и в него се включиха 16 отбора за създаване на мобилно приложение. Най-добрите шест получиха възможността да продължат към финала, за да разработят своите решения с менторската подкрепа на доказани специалисти от софтуерния бранш.

На заключителното събитие жури от професионалисти в сферата връчи две първи награди.

10 000 лв., осигурени от Община Габрово и габровските фирми "Сиентиа" АД, "Стемо" ООД и "Графиксофт" ООД, спечели отбор Komitet.bg. с предложението за мобилна платформа, която дава възможност на гражданите за колективно развиване на добри градски идеи, публичното им дискутиране и насочване към определени институции

Иновейшън Стартър Акселерейтър даде още една първа награда от 10 000 лв. на отбор KELVIN за мобилно приложение, което може да сканира човешкото тяло и показва чрез различни цветове предполагаемите зони на инфекция или вече засегнати такива.

IV. ИЗГРАЖДАНЕ НА МУЛТИДИСЦИПЛИНАРНИ ЕКИПИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РИСКОВОТО ПОВЕДЕНИЕ СРЕД ДЕЦАТА И МЛАДЕЖИТЕ

1. РАБОТНА СРЕЩА С ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА МКБППМН ОТ ОБЛАСТТА

Съгласно чл.15, ал. 6 от ЗКНВП Общинските съвети по наркотичните вещества и Превантивно-информационните центрове към тях в общините, които са административни центрове на области, могат да извършват методическа дейност за развитие на превенцията на употребата на наркотични вещества в общините, в които няма създадени комисии по наркотични вещества.

С писмо от 10.08.2020 г. от Министерство на здравеопазването е дадена препоръка на ОБСНВ и ПИЦ – Габрово за създаване на организация за обучение на специалисти и изграждане на капацитет във всяка една община на област Габрово за работа в областта на универсалната, селективна и индикативна превенция на употребата на наркотични вещества.

В тази връзка, на 10.09.2020 г. се проведе работна среща с представители на МКБППМН от Габрово, Дряново, Севлиево и Трявна, на която бяха обсъдени възможности за организиране и провеждане на обучения в сферата на превенция на зависимостите на членовете на МКБППМН, обществените възпитатели и други специалисти, ангажирани с превантивна и корекционна дейност сред подрастващите.

Екипът на ОБСНВ и ПИЦ предостави на участниците в срещата списък с примерни теми за обучения на членовете на МКБППМН и обществените възпитатели, разделени в следните модули:

- Базов модул/Образователно-информационен модул за специалисти
- Съвременна превенция на рисковото поведение в училищна и извънучилищна среда
- Проблемна употреба на наркотични вещества
- Превенция на насилието в училище. Работа с филма „Клас“
- Работа с родители на „трудни“ деца /специализиран модул за работа с родители/
- Специализиран модул за работа с ученици с рисково поведение /индикативна превенция/

Поради въведените противоепидемични мерки, до края на 2020 г. не са проведени обучения.

V. УЧАСТИЕ НА СПЕЦИАЛИСТИ ОТ ОБСНВ И ПИЦ В ОБУЧЕНИЯ, СЕМИНАРИ, КОНФЕРЕНЦИИ И РАБОТНИ СРЕЩИ, СВЪРЗАНИ С ПОВИШАВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯТА И ПРИДОБИВАНЕ НА СПЕЦИФИЧНИ ЗНАНИЯ И УМЕНИЯ.

1. ОБУЧЕНИЯ И СЕМИНАРИ:

1.1. Обучителни семинари за прилагане на националните програми за универсална превенция

През 2020 г. продължиха серията обучителни семинари на екипите на ОБСНВ/ПИЦ за прилагане на националните програми за универсална превенция на употребата на психоактивни вещества.

Обученията бяха организирани от Министерство на здравеопазването и Националния център за обществено здраве и анализи.

Част от обученията бяха проведени дистанционно.

1.2. Въвеждащо обучение на новоназначени експерти

В рамките на проведената от 30.09. до 02.10. 2020 г. Национална конференция по проблемите на превенцията, бе организирано и въвеждащо обучение за новоназначени експерти от Превантивно-информационните центрове в страната.

В обучението се включи и новоназначен представител на ПИЦ – Габрово.

Теми, включени в обучителния семинар:

- Зависимости – основни понятия;
- Организация на психиатричната помощ в България;
- Ефективни превантивни подходи за работа с деца и младежи по отношение на употребата на наркотични вещества;
- Представяне на лечебни програми и програми за психосоциална рехабилитация;
- Превенция на самоубийствените действия;
- Рисково поведение и употреба на вещества;
- Стигмата на психичната болест.

1.3. Обучение на експерти с тригодишен стаж в изпълнение на стратегическа задача 1.2. Разработване и прилагане на ефективни програми за селективна и индикативна превенция, под – задача 1.2.5. Обучение на професионалисти за работа с рискови групи

Обучението бе организирано в периода 1-2.10.2020 г., от Министерство на здравеопазването и НЦОЗА и в него взе участие специалист от ПИЦ – Габрово.

2. КОНФЕРЕНЦИИ И РАБОТНИ СРЕЩИ

2.1. XIV Национална конференция по проблемите на превенцията на употребата и злоупотребата с наркотични вещества – Разград

Представители на ОБСНВ/ПИЦ взеха участие в XIV Национална конференция по проблемите на превенцията на употребата и злоупотребата с наркотични вещества, която се

проведе от 30.09. до 02.10.2020 г. в град Разград. Организатори на конференцията бяха Секретариатът на Националния съвет по наркотични вещества и Националният център по общественото здраве и анализи.

Дневният ред на конференцията включи следните теми:

- Представяне на Национална стратегия за борба с наркотиците (2020 – 2024). Ангажименти на ОБСНВ и ПИЦ, работа с партньори.
- Представяне на отчет за пилотно стартиралите Национални превантивни програми.
- Обмяна на добри практики и обсъждане на проблеми в дейността на ОБСНВ и ПИЦ.
- Представяне на Указания за изготвяне на информационни материали в областта на превенцията на употребата и злоупотребата с наркотични вещества.
- Представяне на предложенията на СЗО относно промяна в Списъците на Конвенциите по отношение на канабиса.
- Представяне на обобщен отчет за работата на ОБСНВ и ПИЦ в страната за 2019 г.
- Работа в условията на извънредно положение, дистанционно прилагане на Националните програми за превенция в училищна среда. Визия за програми по индикативна и селективна превенция.
- Представяне на анализ, изготвен от НЦОЗА на база отчети на ОБСНВ и ПИЦ за осъществени превантивни дейности.
- Предстоящи семинари и обучения от НЦОЗА.

V. КОНСУЛТАТИВНА ДЕЙНОСТ

ОБСНВ и ПИЦ – Габрово, наред с превантивната и информационна дейност, предлагат и консултации на деца и семейства по проблеми, свързани с наркотиците и зависимостите.

Консултативната дейност е с няколко основни направления:

- Консултиране за видовете наркотични вещества: въздействие, признаци за употреба, последици от употребата;
- Информирание относно възможности за лечение и рехабилитация на зависимости в страната и в чужбина;
- Съдействие за постъпване в терапевтични общности;
- Консултиране на родители и близки на хора с проблемна употреба на наркотици;
- Оценка тежестта на злоупотреба и мотивационно интервюиране;
- Насочване към доставчици на социални услуги за деца и семейства за дългосрочно консултиране.

ОБСНВ поддържа контакти с всички места за лечение на зависимости в България - Психиатрични болници, Отделения за детокс, Програми за субституиращо и поддържащо лечение с Метадон и Субститол, Терапевтични общности, Дневни центрове за рехабилитация. Голяма подкрепа ОБСНВ и ПИЦ получават от Сдружение „Майки срещу дрогата” – Пловдив, с чието съдействие имат възможност да изпращат младежи за дългосрочно лечение в не само в страната, но и в чужбина.

През 2020 г. 13 младежи и родители са потърсили съдействие в ОБСНВ - Габрово по проблеми, свързани с употребата на психоактивни вещества. От специалистите в центъра те получават информация, консултиране, образователни материали и подходяща литература по проблема.

През 2021 г. основните акценти в дейността на ОБСНВ и ПИЦ към Община Габрово ще са:

- Пилотно въвеждане на двете Национални превантивни програми в ОУ „Неофит Рилски“ и ПГТ „Пенчо Семов“;
- Обучения на училищни специалисти, с цел изграждане на екипи за работа по Националните превантивни програми във всички учебни заведения в област Габрово;
- Реализиране на дейности по превантивни програми „Заедно извън час“, „Спри! Дрога на пътя“, „Приеми ме на село“, Лидерска програма;
- Разработване и прилагане на превантивна програма за работа с родители;
- Провеждане на информационни кампании по проблеми на зависимостите.

Реализирането на всички дейности през 2021 г. ще бъде съобразено с актуалната ситуация по отношение на коронавирусната инфекция.

Изготвил:

Габриела Йосифова - председател на ОБСНВ

Приложение 1

**ОБЩИНСКИ СЪВЕТ ПО НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА
ПРЕВАНТИВНО-ИНФОРМАЦИОНЕН ЦЕНТЪР
ОБЩИНА ГАБРОВО**

Резултати

от

онлайн анкетно проучване на нагласите към

употребата на психоактивни вещества

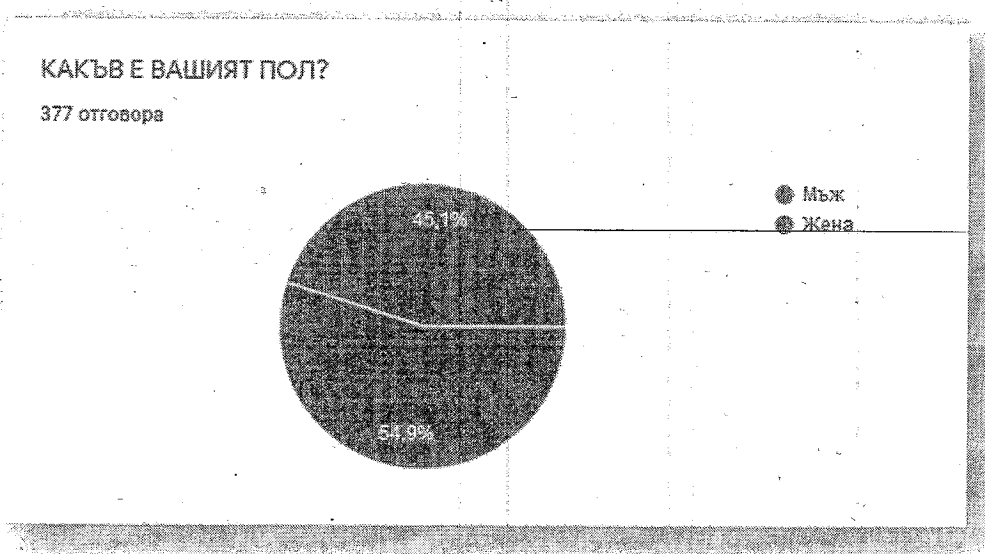
сред младите хора в град Габрово

2020 година

В периода 01 - 30 юни 2020 г. Общински съвет по наркотични вещества и Превантивно-информационен център, с подкрепата на Националния център за обществено здраве и анализи, проведеха онлайн анкетното проучване на нагласите към употребата на психоактивни вещества сред младите хора в град Габрово.

Изследването бе ориентирано към ученици между 8 - 11 клас. Анкетата включваше 2 блока с общо 23 въпроса. За респондентите признали, че са опитвали наркотик, бе подготвен и трети блок с още 5 въпроса за тяхната употреба. В края на формуляра, младежите имаха възможност да оставят послание.

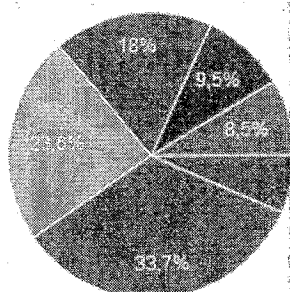
Формата е попълнена от 377 младежи от града, от които 170 момичета и 207 момчета. Това се равнява на 20,5% от общия брой на учениците между 8 и 11 клас в град Габрово. Основната цел на проучването е да установи отношението на младите хора към употребата на наркотични вещества, да открие пораждащите я причини и да провери потребността към нейното широко обсъждане.

Включиха се ученици от всички габровски средни училища и гимназии – 127 ученици (33,7%) от Природоматематическа гимназия „Акад. Иван Гюзелев“, 89 (23,6%) от Професионална техническа гимназия „Д-р Никола Василиади“, 68 ученици (18%) от Професионална гимназия по туризъм „Пенчо Семов“, 36 човека (9,5%) от СУ „Отец Паисий“, 32 ученици (8,5%) от СУ „Райчо Каролев“ и 25 ученици (6,6%) от Национална Априловска гимназия.

В КОЕ УЧИЛИЩЕ УЧИТЕ?

377 отговора

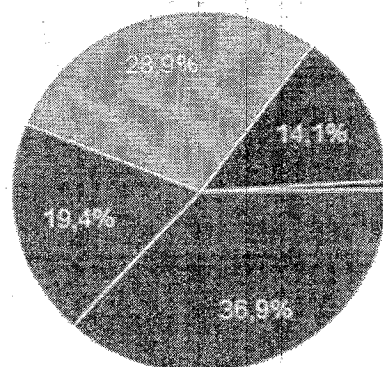

- НАЦИОНАЛНА АПРИЛОСВКА ГИМНАЗИЯ
- ПРИРОДОМАТЕМАТИЧЕСКА ГИМНАЗИЯ "АКАД. ИВАН ПОЗЕЛЕВ"
- ПРОФЕСИОНАЛНА ТЕХНИЧЕСКА ГИМНАЗИЯ "ДОКТОР НИКОЛА ВАС..."
- ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТУРИЗЪМ "ПЕНЧО СЕМОВ"
- СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ОТЕЦ ПАИСИЙ"
- СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "РАЙЧО КАРОЛ..."

Най-голям процент от попълнените анкетата са ученици от 8 клас – 139 човека (36,9%), а най-малък от 11 клас – 14,1 %.

В КОЙ КЛАС СТЕ?

377 отговора

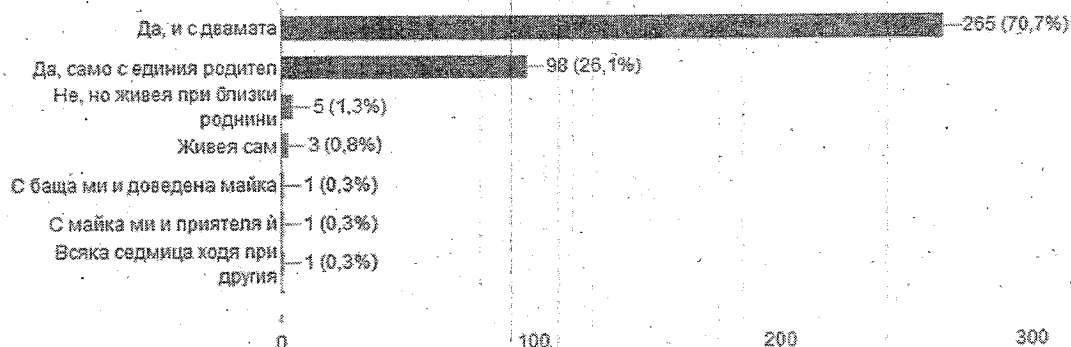

- 8-ти
- 9-ти
- 10-ти
- 11-ти
- 12-ти

Много малка част от участниците в анкетата не съжителстват с майките и бащите си. 70,7% от младежите живеят и с двамата си родители, а близо 27% с единия от тях. 3 на брой ученици са отговорили, че живеят сами.

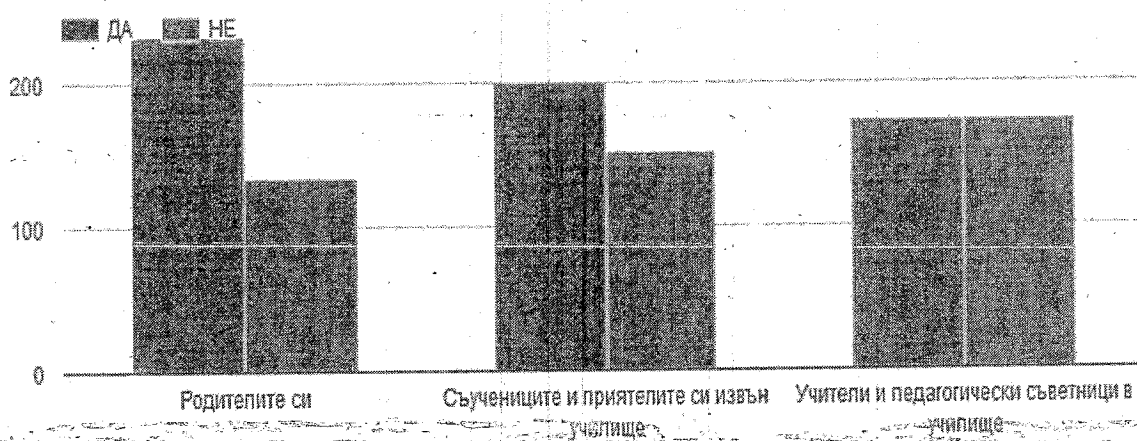
ЗАЕДНО С РОДИТЕЛИТЕ СИ ЛИ ЖИВЕЕТЕ?

375 отговора

Положителна тенденция се наблюдава при резултатите за комуникацията между младежите и техните родители по теми свързани с употребата на наркотични вещества. 64,5% са отговорили, че разговарят с майките и бащите си по темата, а 53,1% обсъждат това и със своите връстници. По-малък е процентът на отговорилите, че коментират въпросите за употребата със своите учители – 46,4%.

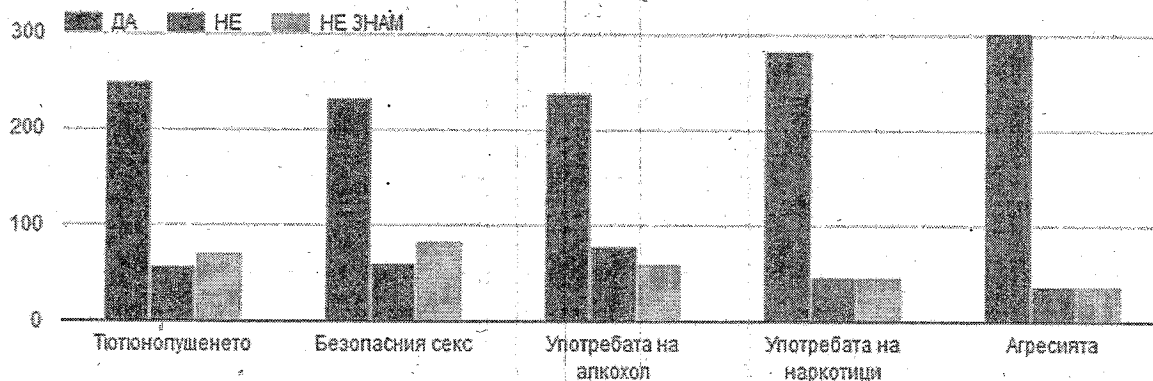
РАЗГОВАРЯТЕ ЛИ ПО ВЪПРОСИТЕ ЗА УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЦИ С:

Над 50% от анкетираните са на мнение, че в училище трябва да се разговаря открито на различни социални теми, сред които са употребата на наркотици (283 човека или 75%), алкохол (239 човека или 63%) и цигари (249 човека или 66%), агресията (302 човека от 80%) и безопасния секс (233 човека или 62%). Част от учениците смятат, че подобни разговори не са необходими, най-вече що се отнася до алкохола.

Респондентите споделят, че познават въздействието и последствията от употребата на ПАВ.

СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ В УЧИЛИЩЕ ТРЯБВА ДА СЕ РАЗГОВАРЯ ОТКРИТО ПО ВЪПРОСИТЕ, СВЪРЗАНИ С:

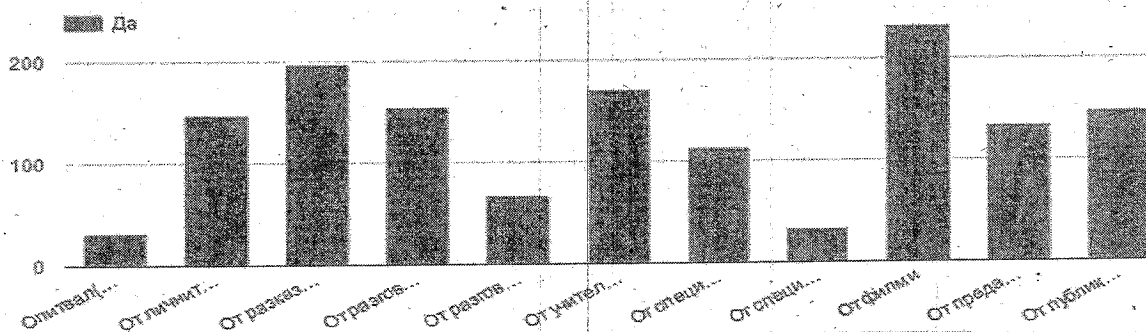

61,8% (233 респонденти) от тях казват, че са придобили представи предимно от филми или от разказите на своите приятели - 52,5% от всички са дали този отговор. 45% казват, че са информирани в училище. 18 младежи са отговорили, че не знаят нищо за въздействието на наркотиците.

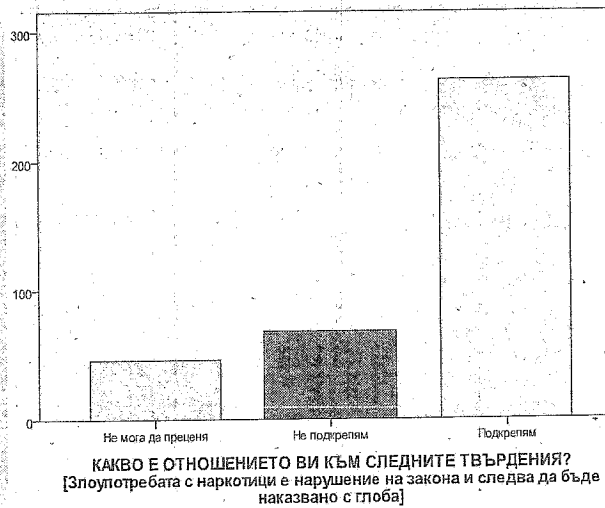
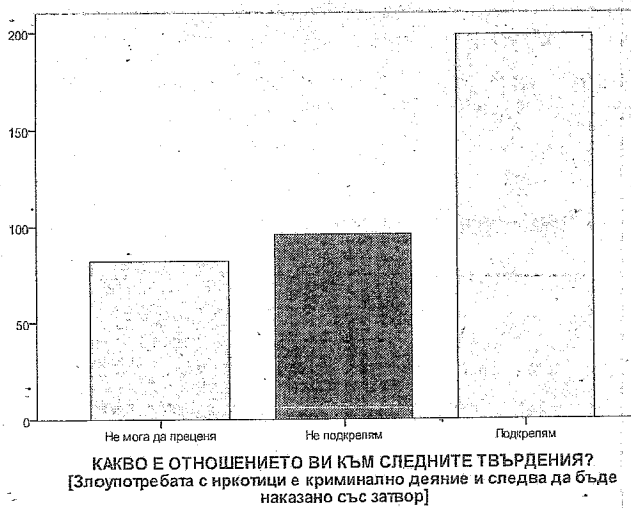
Въпреки, че 64,5% отбелязват, че обсъждат с родилите си темата за наркотичните вещества, четвъртия стълб показва, че 41% (155 човека) са посочили, че са запознати с ефектите и последствията от разговори с тях. Тук едва 32 на брой от анкетираните са посочили, че имат

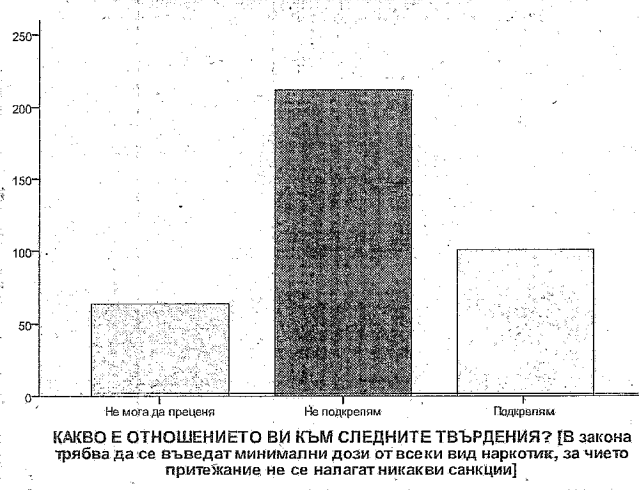
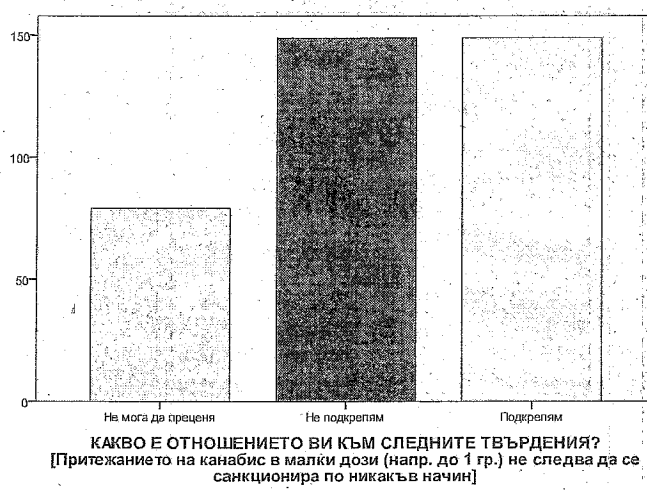
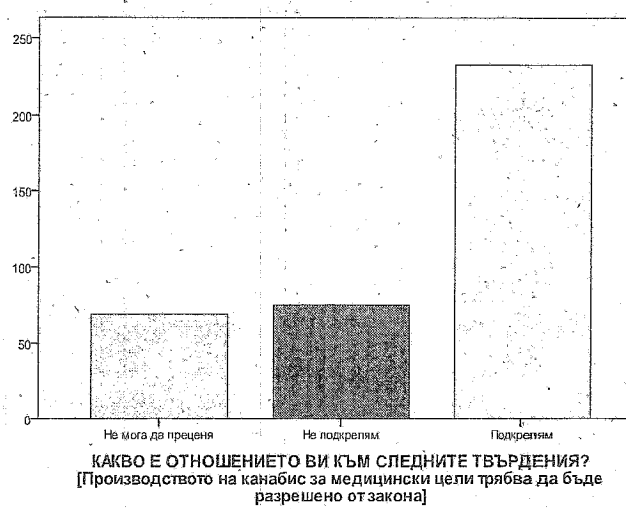
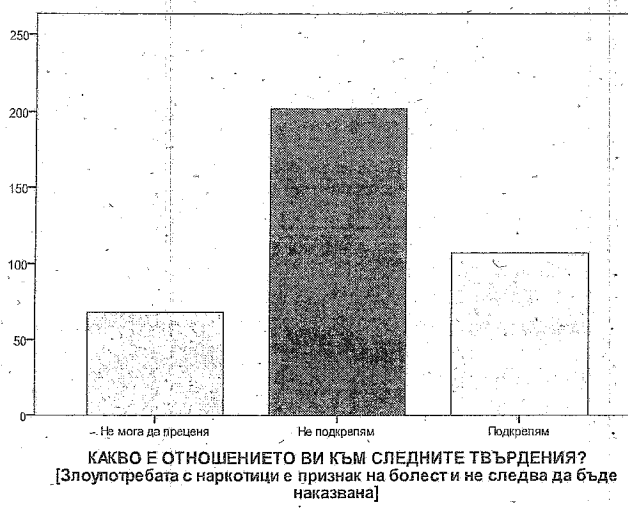
наблюдения от личен опит. Седмият стълб на диаграмата показва 114 човека, които казват, че са се запознали с темата от специализирани лекции и обучения.

ОТКЪДЕ ПРЕДИМНО ЗНАЕТЕ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО И ПОСЛЕДСТВИЯТА ОТ УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЦИ? (Можете да посочите повече от един отговор)

Злоупотребата с наркотични вещества се припознава като закононарушение и криминално деяние от повечето респонденти, като близо 70% подкрепят то да бъде наказвано с глоба. Противоречиво е мнението за притежанието на канабис в малки дози. 149 човека подкрепят то да подлежи на санкциониране и 149 са на противоположното мнение. Останалите 79 от анкетираните ученици отговарят, че не могат да преценят.

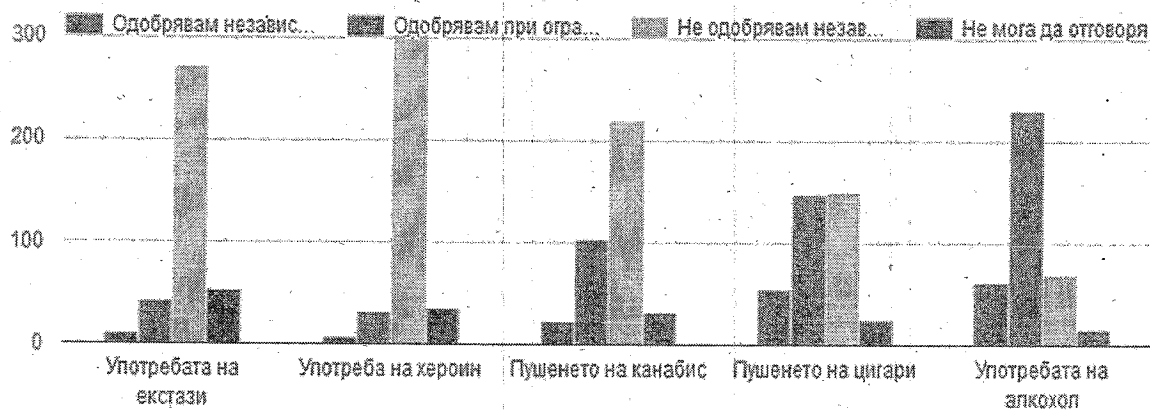

Що се отнася до отношението на анкетираните към употребата на различните видове ПАВ, по-голямата част са отбелязали, че не одобряват използването на екстази, хероин и канабис, независимо от количеството. Най-висок е процентът на неодобрение при хероина – над 80%.

Най-голямо приемане има към употребата на марихуана при ограничени количества - 27,3%. Изключение прави алкохолът – 60,1% (229 респондента) не намират нищо нередно в употребата му, при ограничени количества. Най-безкритично е мнението именно към неограничената употреба на алкохола (16,4%) и тютюневите цигари (14,5%).

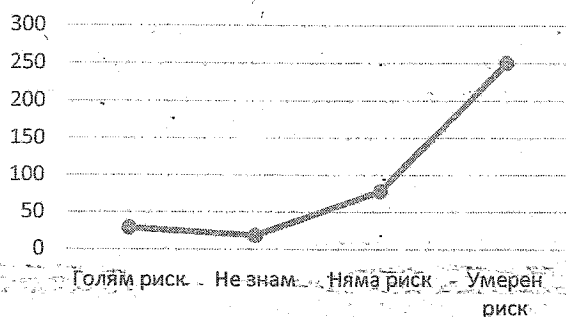
КАКВО Е ОТНОШЕНИЕТО ВИ КЪМ:

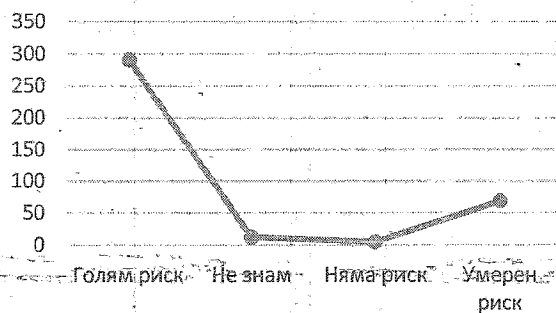
Респондентите оценяват алкохола, пушенето на цигари и наргиле като по-малко рискови за здравето, особено ако употребата им е от време на време. За 289 анкетирани (77%) пушенето на канабис носи голям риск, ако е редовно. Останалите наркотични вещества също са оценени като високорискови.

Въпреки това по около 17% смятат, че рискът при употребата на екстази, героин или кокаин от време на време е умерен.

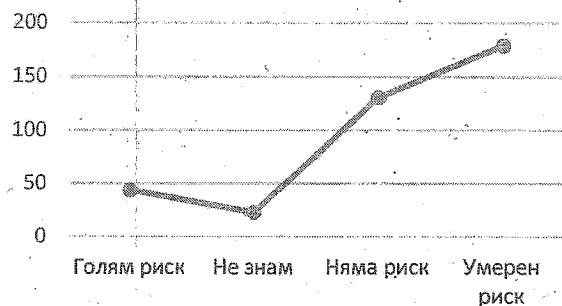
Брой от СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА РИСК
ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО:
(МОЛЯ ОТГОВОРЕТЕ НА ВСЕКИ РЕД)
[Пушат цигари от време на време]

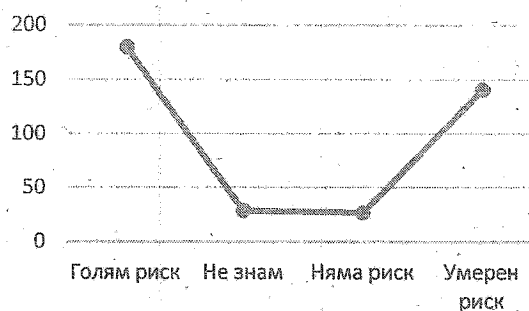
Брой от СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА РИСК
ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО:
(МОЛЯ ОТГОВОРЕТЕ НА ВСЕКИ РЕД)
[Пушат по 1 или повече кутии на ден]

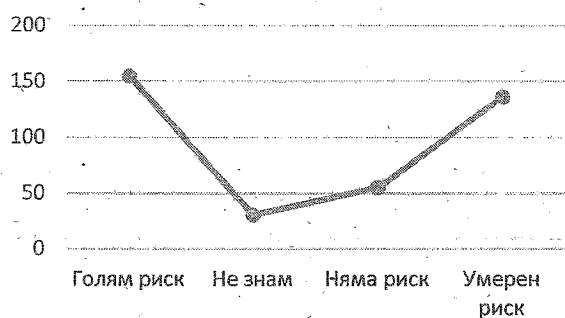
Брой от СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА РИСК
ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО:
(МОЛЯ ОТГОВОРЕТЕ НА ВСЕКИ РЕД)
[Пушат наргиле от време на време]

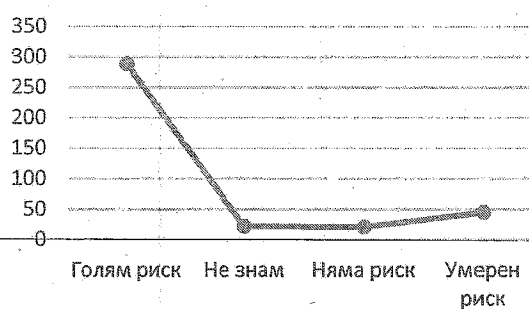
Брой от СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА РИСК
ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО:
(МОЛЯ ОТГОВОРЕТЕ НА ВСЕКИ РЕД)
[Пушат наргиле редовно]

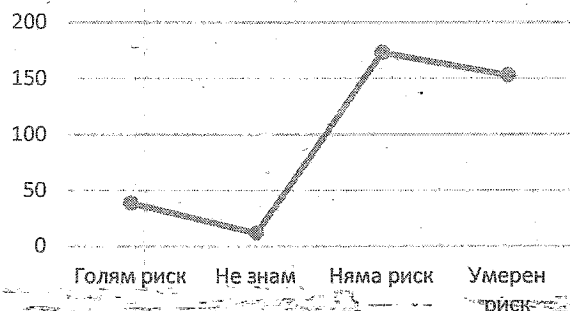
Брой от СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА РИСК
ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО:
(МОЛЯ ОТГОВОРЕТЕ НА ВСЕКИ РЕД)
[Пушат канабис от време на време]

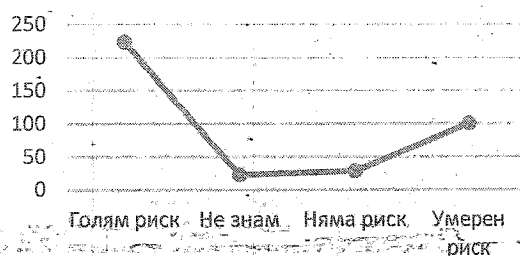
Брой от СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА РИСК
ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО:
(МОЛЯ ОТГОВОРЕТЕ НА ВСЕКИ РЕД)
[Пушат канабис редовно]

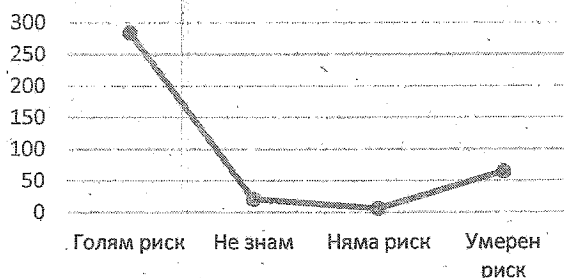
Брой от СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА РИСК
ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО:
(МОЛЯ ОТГОВОРЕТЕ НА ВСЕКИ РЕД)
[Пият алкохол от време на време]

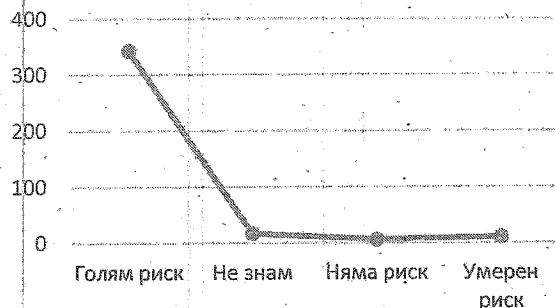
Брой от СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА РИСК
ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО:
(МОЛЯ ОТГОВОРЕТЕ НА ВСЕКИ РЕД)
[Пият алкохол по 5 и повече
питиета дневно поне веднъж в
седмицата]

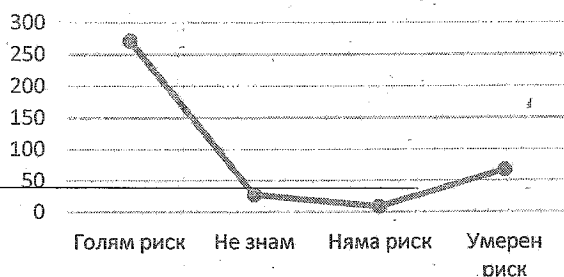
Брой от СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА РИСК
ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО:
(МОЛЯ ОТГОВОРЕТЕ НА ВСЕКИ РЕД)
[Употреба на хероин от време на
време]

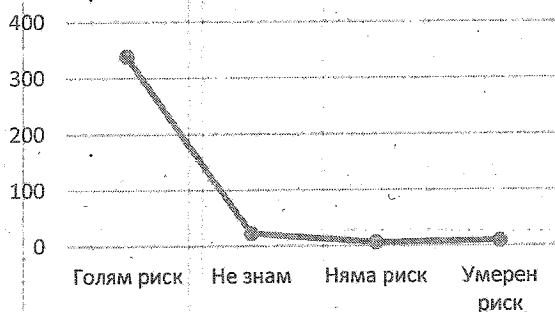
Брой от СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА РИСК
ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО:
(МОЛЯ ОТГОВОРЕТЕ НА ВСЕКИ РЕД)
[Употреба на хероин редовно]

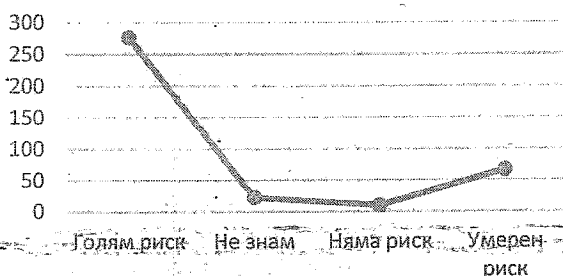
Брой от СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА РИСК
ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО:
(МОЛЯ ОТГОВОРЕТЕ НА ВСЕКИ РЕД)
[Употреба на екстази от време на
време]

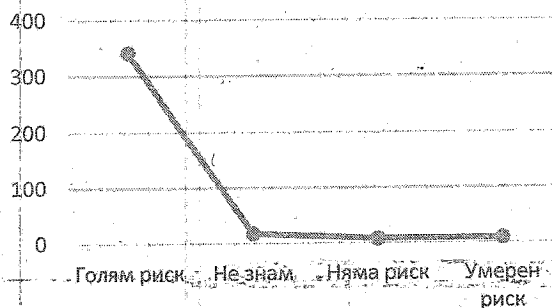
Брой от СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА РИСК
ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО:
(МОЛЯ ОТГОВОРЕТЕ НА ВСЕКИ РЕД)
[Употреба на екстази редовно]

Брой от СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА РИСК
ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО:
(МОЛЯ ОТГОВОРЕТЕ НА ВСЕКИ РЕД)
[Употребяват кокаин от време на
време]

Брой от СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА РИСК
ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО:
(МОЛЯ ОТГОВОРЕТЕ НА ВСЕКИ РЕД)
[Употребяват кокаин редовно]

Малък брой респонденти не припознават употребата на наркотични вещества като проблем на страната, града или училището си. Близко 237 човека или 63% смятат, че това е негативно за страната, близо 224 респондента или 60% - за града, а 216 човека или 57% от анкетираните - за училището им.

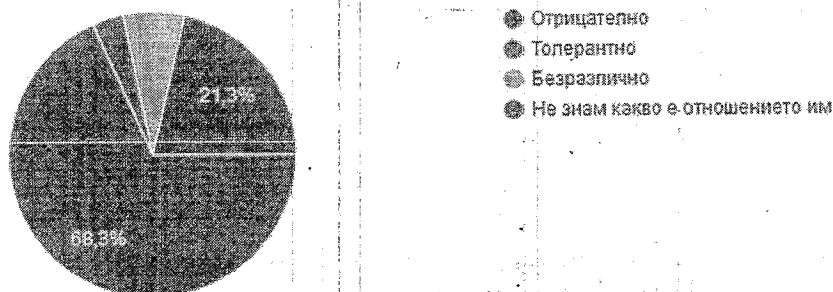
СПОРЕД ВАС УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЦИ ПРОБЛЕМ ЛИ Е ЗА:

Младежите бяха попитани и за отношението на техните приятели и родители към лица, които вземат дрога. Резултатите посочват, че връстниците са много по-толерантни към употребяващите от родителите. 68,3% от анкетираните споделят, че отношението на родителите им към лица употребяващи наркотици е предимно отрицателно. Едва 3,5% са толерантни към такива хора. 21,3% не са запознати с мнението на майките и бащите си.

КАКВО Е ОТНОШЕНИЕТО НА ВАШИТЕ РОДИТЕЛИ КЪМ ЛИЦАТА, УПОТРЕБЯВАЩИ НАРКОТИЦИ?

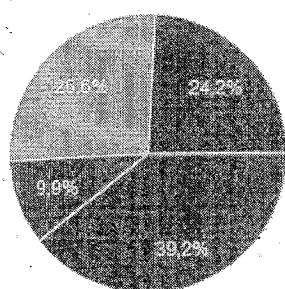
375 отговора

При младежите процентът на отрицателно отношение е два пъти по-малък – 39,2%. Безразличието на връстниците им към проблема е много по-голям от тази на родителите. 26,6% проявяват незаинтересуваност към вземащите наркотици, докато този процент при родителите е едва 6,9%.

КАКВО Е ОТНОШЕНИЕТО НА ВАШИТЕ ПРИЯТЕЛИ КЪМ ЛИЦАТА, УПОТРЕБЯВАЩИ НАРКОТИЦИ?

372 отговора

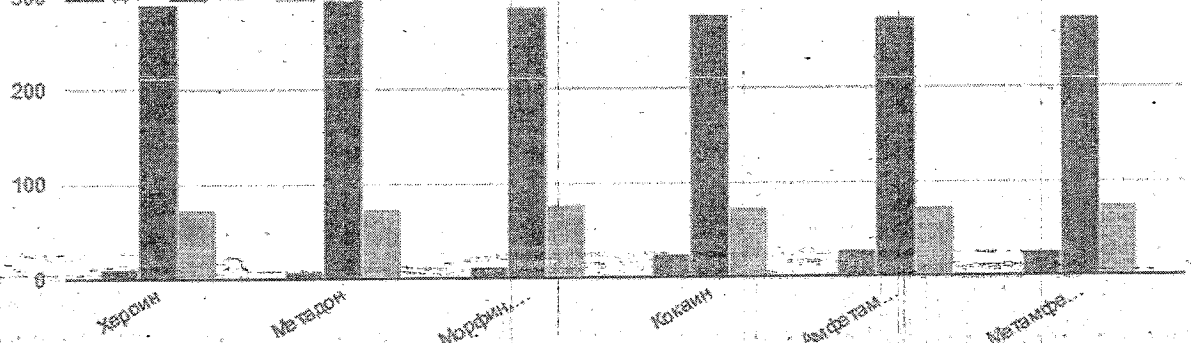
- Отрицателно
- Толерантно
- Безразлично
- Не знам какво е отношението им

Участниците в проучването бяха помолени да отбележат наркотичните вещества, които хората от тяхното обкръжение употребяват. По-голямата част са дали отрицателни отговори на изброените вещества или са посочили, че не знаят. Най-голям брой анкетируани (32% или 121 човека) са отбелязали, че познатите им пушат марихуана. 40 младежа отбелязват хашиш. 28 човека са отговорили, че имат приятели, които вземат амфетамини, а 26 – метамфетамини.

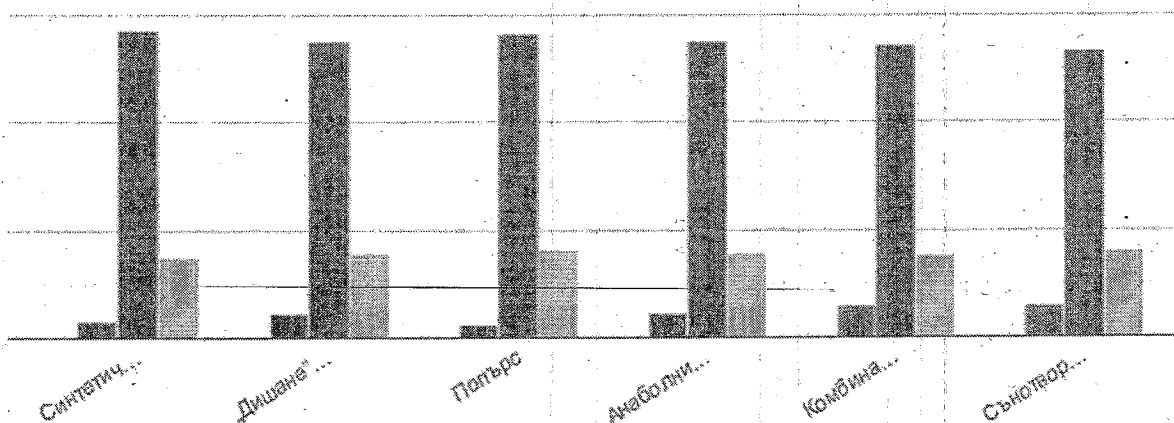
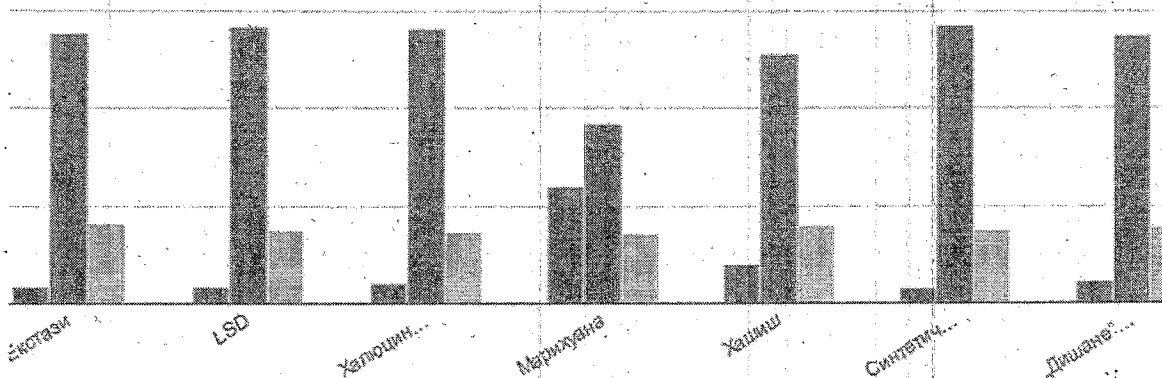
ИМА ЛИ ХОРА В ОБКРЪЖЕНИЕТО ВИ, КОИТО УПОТРЕБЯВАТ:

300
200
100
0

■ ДА ■ НЕ ■ НЕ ЗНАМ

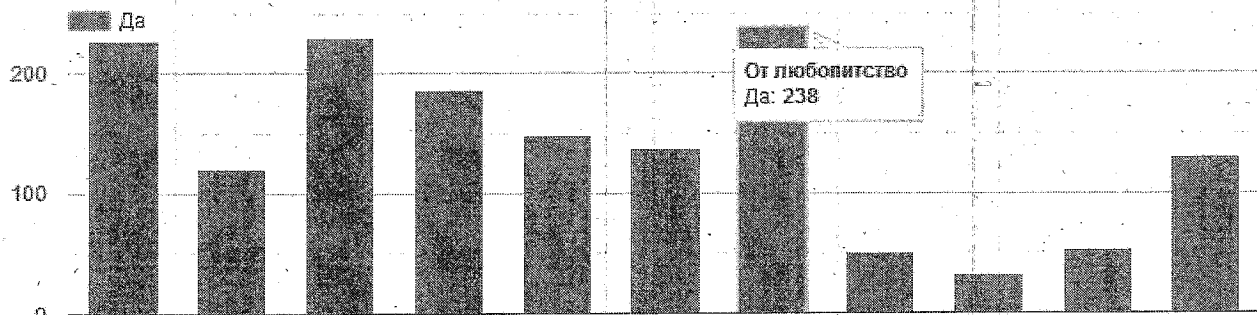
ИМА ЛИ ХОРА В ОБКРЪЖЕНИЕТО ВИ, КОИТО УПОТРЕБЯВАТ:

Според младежите основните причини за употребата на връстниците им е любопитството, търсенето на удоволствие и необходимостта да бъдат харесвани и приемани от останалите. Повече от половината анкетирани са посочили, че така младите хора търсят начин да преодолеят скуката, опитват се да преодолеят чувството на самота и да подтиснат проблемите си с общуването.

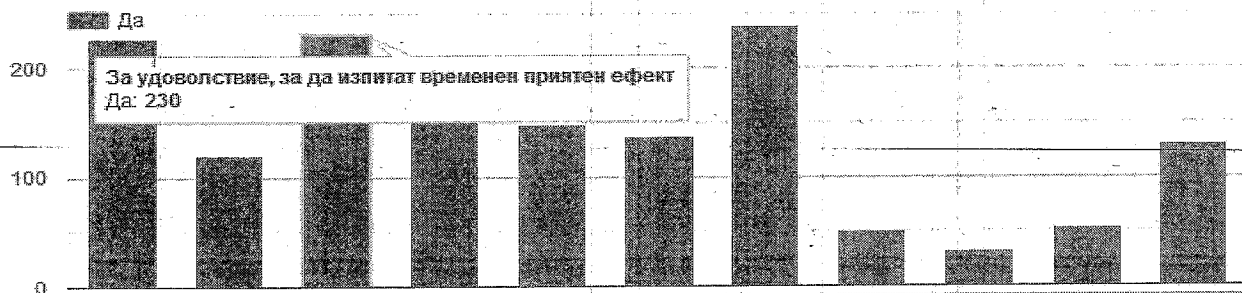
СПОРЕД ВАС КАКВА Е ПРИЧИНАТА ВРЪСТНИЦИТЕ ВИ ДА УПОТРЕБЯВАТ НАРКОТИЦИ?

(Можете да посочите повече от един отговор)

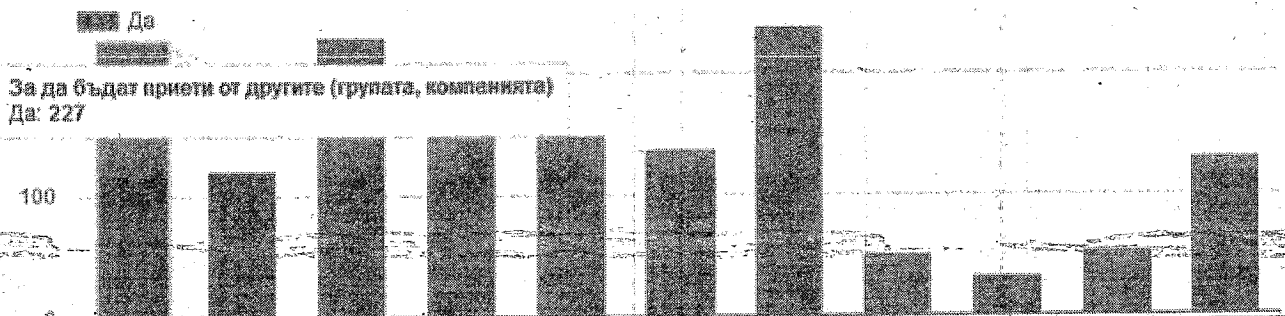
СПОРЕД ВАС КАКВА Е ПРИЧИНАТА ВРЪСТНИЦИТЕ ВИ ДА УПОТРЕБЯВАТ НАРКОТИЦИ?

(Можете да посочите повече от един отговор)

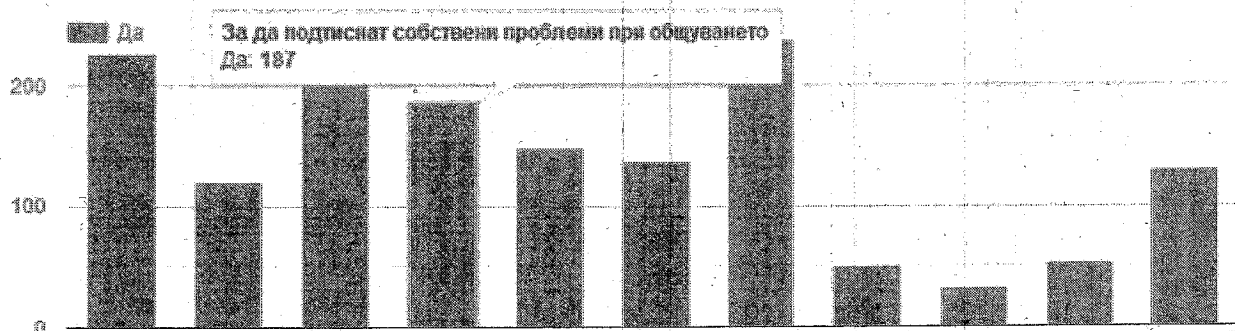

СПОРЕД ВАС КАКВА Е ПРИЧИНАТА ВРЪСТНИЦИТЕ ВИ ДА УПОТРЕБЯВАТ НАРКОТИЦИ?

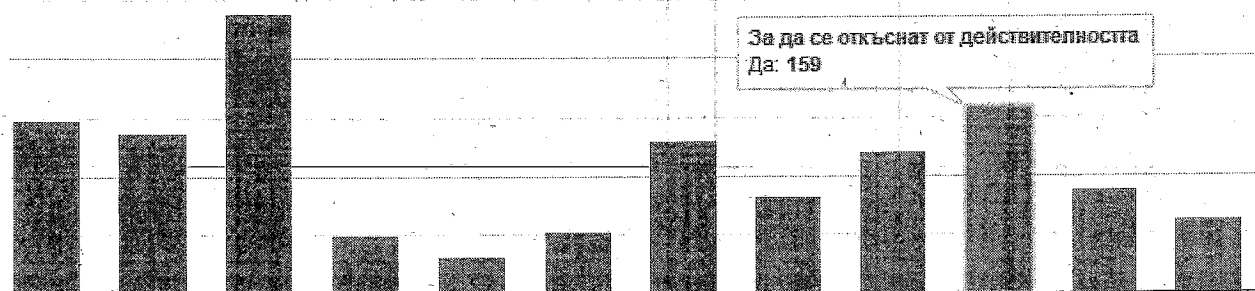
(Можете да посочите повече от един отговор)

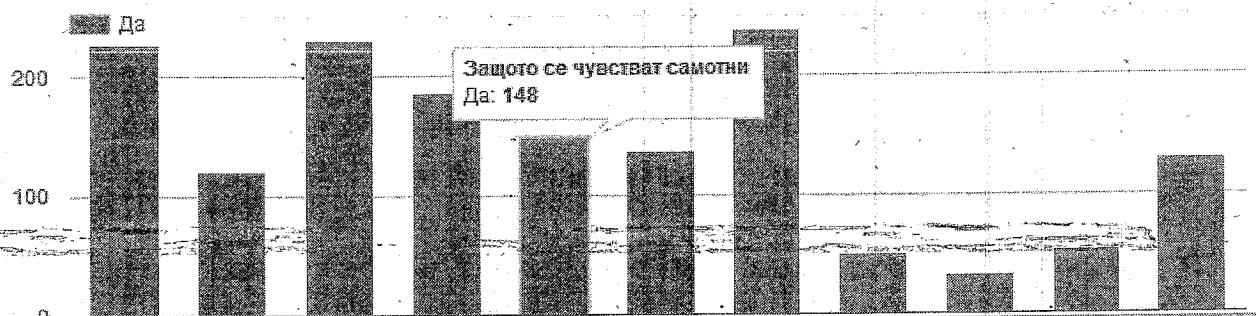
СПОРЕД ВАС КАКВА Е ПРИЧИНАТА ВРЪСТНИЦИТЕ ВИ ДА УПОТРЕБЯВАТ НАРКОТИЦИ?
(Можете да посочите повече от един отговор)

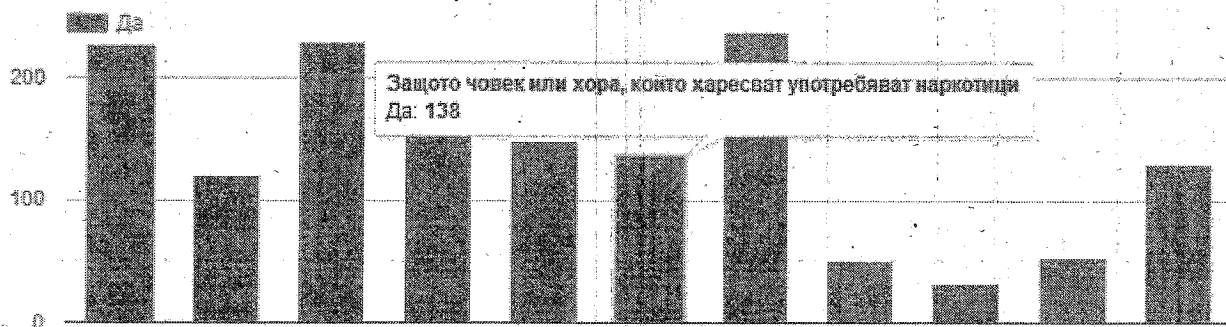
СПОРЕД ВАС КАКВА Е ПРИЧИНАТА ВРЪСТНИЦИТЕ ВИ ДА УПОТРЕБЯВАТ НАРКОТИЦИ?
(Можете да посочите повече от един отговор)

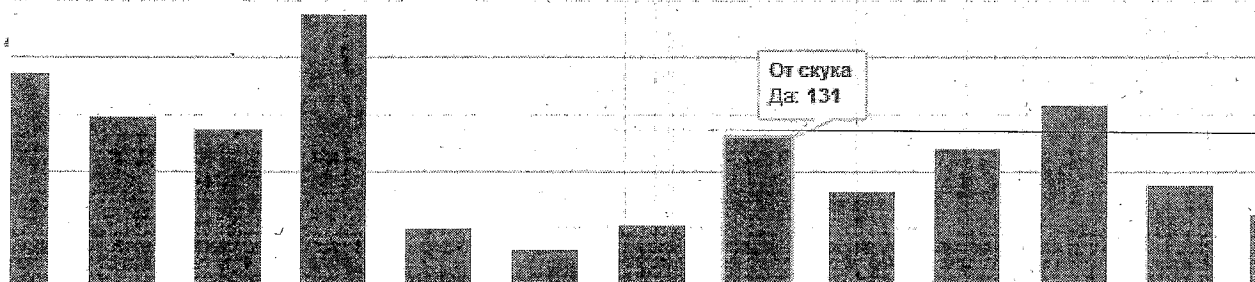
СПОРЕД ВАС КАКВА Е ПРИЧИНАТА ВРЪСТНИЦИТЕ ВИ ДА УПОТРЕБЯВАТ НАРКОТИЦИ?
(Можете да посочите повече от един отговор)

СПОРЕД ВАС КАКВА Е ПРИЧИНАТА ВРЪСТНИЦИТЕ ВИ ДА УПОТРЕБЯВАТ НАРКОТИЦИ?
(Можете да посочите повече от един отговор)

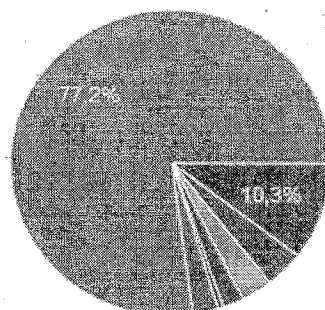
СПОРЕД ВАС КАКВА Е ПРИЧИНАТА ВРЪСТНИЦИТЕ ВИ ДА УПОТРЕБЯВАТ НАРКОТИЦИ?
(Можете да посочите повече от един отговор)

77,2% от участниците в анкетата твърдят, че в период от последните 12 месеца не са получавали предложени за употреба на наркотични вещества. 10,3% споделят, че им се е случвало 1-2 пъти. На малка част от попитаните младежи се е случвало по-често.

НА ВАС ЛИЧНО ПРЕДЛАГАЛИ ЛИ СА ВИ НАРКОТИЦИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 12 МЕСЕЦА?

377 отговора

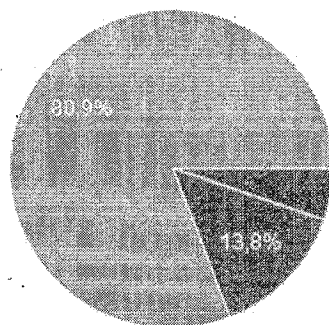

- Да, 1-2 пъти
- Да, 3-5 пъти
- Да, 6-9 пъти
- Да, 10-19 пъти
- Да, 20-39 пъти
- Да, 40 пъти и повече
- Не са ми предлагали наркотици през последните 12 месеца

Същата тенденция се наблюдава и с присъствието на наркотични вещества на партита. Близко 81% споделят, че не са присъствали на събиране, на което се употребяват наркотици. 5,3% обаче казват, че това често им се случва.

ПРЕЗ ПОСЛЕДНАТА ГОДИНА ПРИСЪСТВАЛИ ЛИ СТЕ НА КУПОН, НА КОЙТО СА СЕ ВЗЕМАЛИ НАРКОТИЦИ?

377 отговора

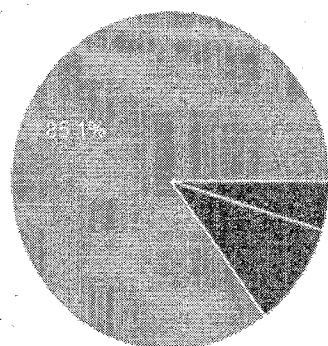

- Да, често
- Да, един-два пъти
- Не

Приятелите и тяхното мнение са от изключително значение за юношите. Ето защо, често наркотичните вещества се разпространяват именно между младите хора в техните приятелски кръгове. Въпреки това едва 4,8% от респондентите признават, че биха опитали наркотично вещество, ако техният приятел им го предложи. 85,1% са категорични, че няма да го приемат. 10,1% не са сигурни как ще постъпят ако попаднат в подобна ситуация.

АКО ВАШ ПРИЯТЕЛ ВИ ПРЕДЛОЖИ ДА ОПИТИТЕ НЯКАКЪВ НАРКОТИК, ЩЕ СЕ СЪГЛАСИТЕ ЛИ?

377 отговора

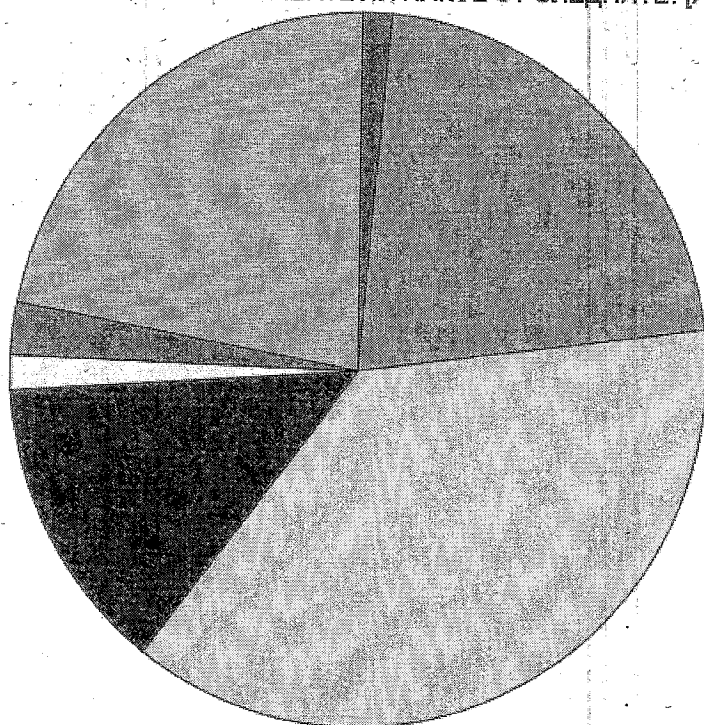
- Да, бих опитал(а)
- Не съм сигурен(а)
- Не бих опитал(а)

Алкохолът и тютюневите цигари се употребяват от голяма част от анкетираните. Едва 13,5% или 51 от респондентите казват, че не са опитвали алкохол, а 167 (44,3%) – не са пушили никога.

Близо 49% (184 човека) от участниците в анкетата употребяват енергийни напитки, като половината от тях го правят по-рядко.

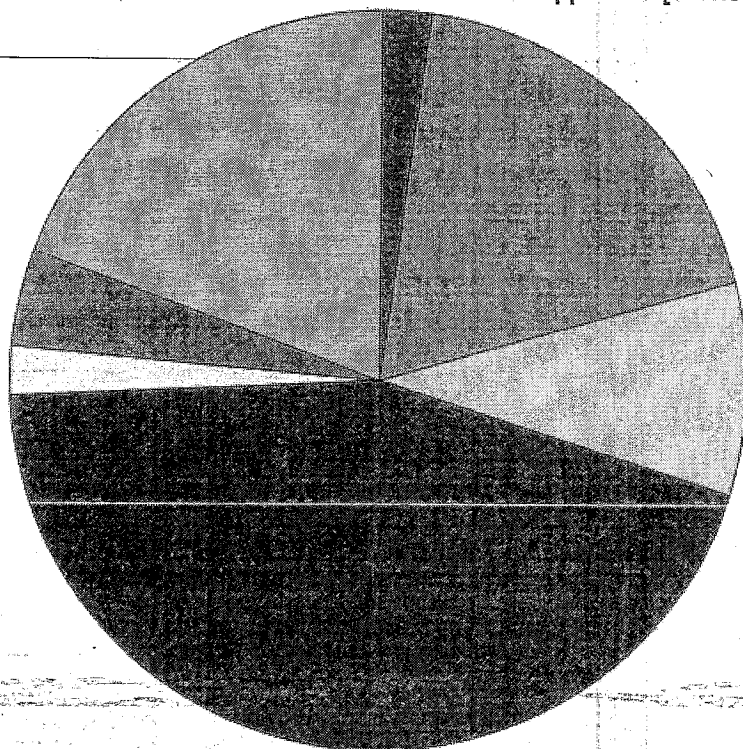
Близо 30% пушат наргиле, като по-голямата част казват, че им се случва от време на време. Желанието на подрастващите да опитат наргиле е доста по-високо от интереса им към алкохола, тютюневите цигари, енергийните напитки и медикаментите.

УПОТРЕБЯВАТЕ ЛИ НЯКОЕ ОТ СЛЕДНИТЕ: [Алкохол]

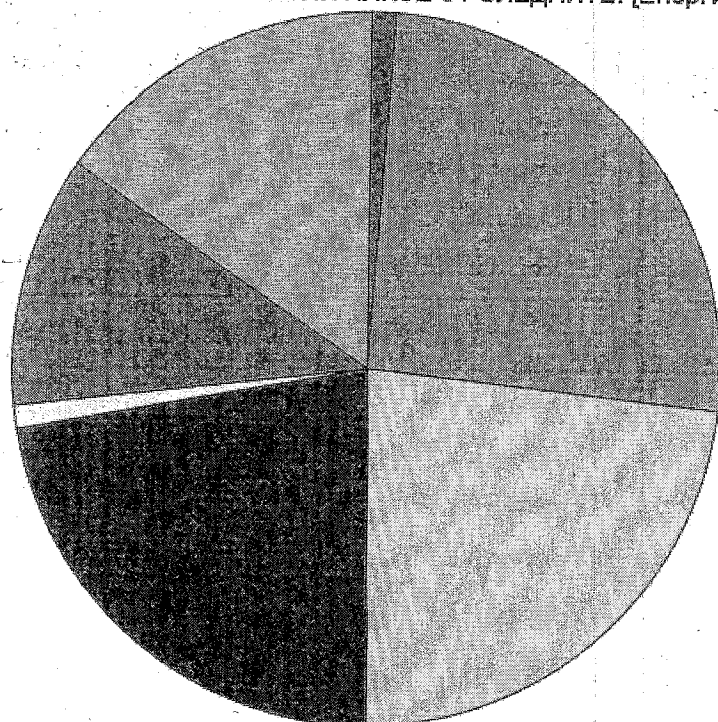
- Да
- Да, но рядко
- Не съм употребявал(а) и няма желание
- Не съм употребявал(а), но искам да опитам
- Преди съм употребявал(а), но сега не
- Само съм опитвал

УПОТРЕБЯВАТЕ ЛИ НЯКОЕ ОТ СЛЕДНИТЕ: [Тютюневи цигари]

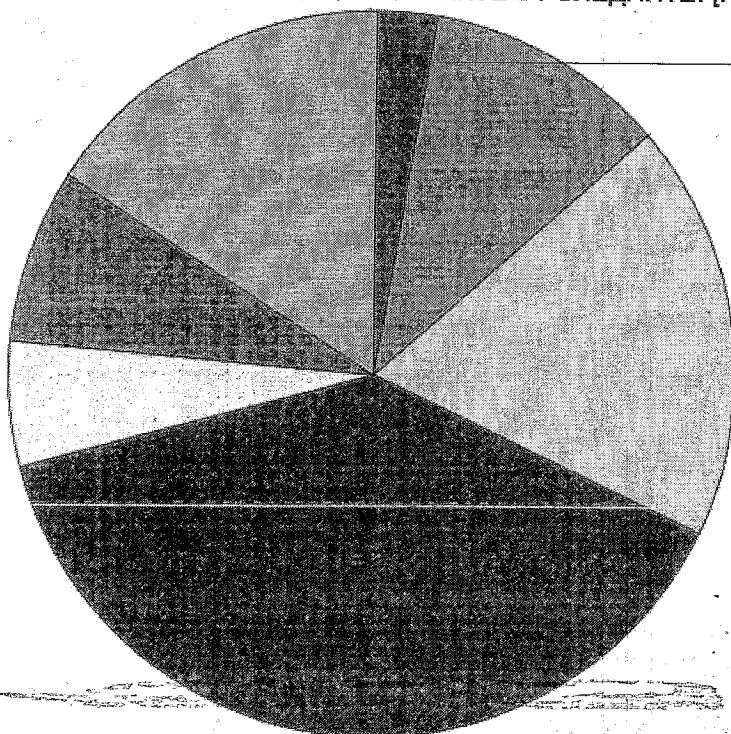
- Да
- Да, но рядко
- Не съм употребявал(а) и няма желание
- Не съм употребявал(а), но искам да опитам
- Преди съм употребявал(а), но сега не
- Само съм опитвал

УПОТРЕБЯВАТЕ ЛИ НЯКОЕ ОТ СЛЕДНИТЕ: [Енергийни напитки]

- Да
- Да, но рядко
- Не съм употребявал(а) и няма желание
- Не съм употребявал(а), но искам да опитам
- Преди съм употребявал(а), но сега не
- Само съм опитвал

УПОТРЕБЯВАТЕ ЛИ НЯКОЕ ОТ СЛЕДНИТЕ: [Наргиле]

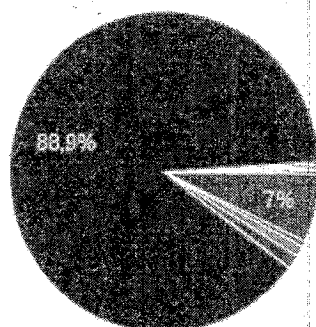
- Да
- Да, но рядко
- Не съм употребявал(а) и няма желание
- Не съм употребявал(а), но искам да опитам
- Преди съм употребявал(а), но сега не
- Само съм опитвал

Над 88% не са употребявали медикаменти и сънотворни. На 7% от отговорилите им е била изписана рецепта от лекар.

Може да се каже, че употребата на упойващи медикаменти не е широко разпространена.

АКО СТЕ ПРИЕМАЛ(А) МЕДИКАМЕНТИ (СЪНОТВОРНИ, УСПОКОИТЕЛНИ, АНТИДЕПРЕСАНТИ ИЛИ АНТИПАРКИНСОНИ), КАК СИ ГИ НАБАВИХТЕ ПОСЛЕДНИЯ ПЪТ?

359 отговора

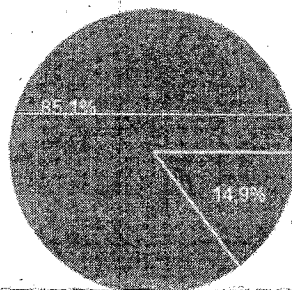

- С рецепта от моя лекар
- С рецепта от друг лекар
- От приятел, познат, роднина
- От непознато лице
- Никога не съм употребявал/а такива медикаменти
- тайна
- Не съм сигурен дали съм употреба...
- Продадоха ми ги в аптеката без ре...
- Фармацефта ми е авер

Към участниците бе зададен конкретен въпрос: „Опитвали ли сте наркотик?“. 14,9% или 56 човека са отговорили с ДА. След посочен положителен отговор анкетата продължава с още няколко въпроса към тези, които имат опит с употребата. За останалите 85,1% (321 човека) въпросникът приключва.

НЯКОГА ОПИТВАЛИ ЛИ СТЕ НАРКОТИК?

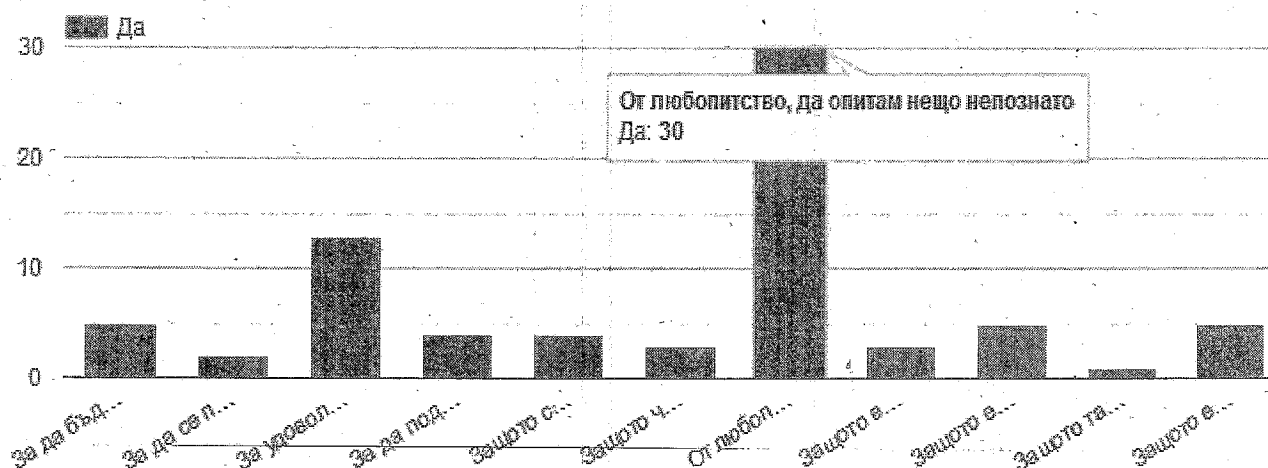
377 отговора

- Да
- Не

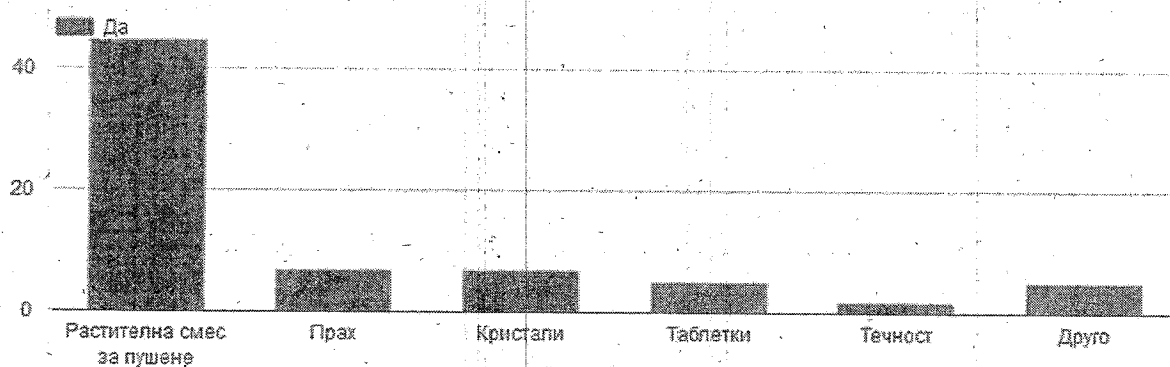
Призналите, че са опитвали наркотик бяха попитани за мотивите, които са ги подтикнали. Когато отговарят за личните си причини, те отново посочват любопитството като водеща причина, но не и нуждата от одобрение. 30 човека (53,6%) са отбелязали любопитството като водещ фактор, а още 13 младежи (23,2%) са посочили и търсенето на удоволствие. Едва 5 ученика (8,9%) казват, че така са се стремели към приемане от други свои връстници.

КАКВА БЕШЕ ПРИЧИНАТА ЗА ПЪРВАТА ВИ УПОТРЕБА? (Отбележете само отговорите, които се отнасят за Вас!)

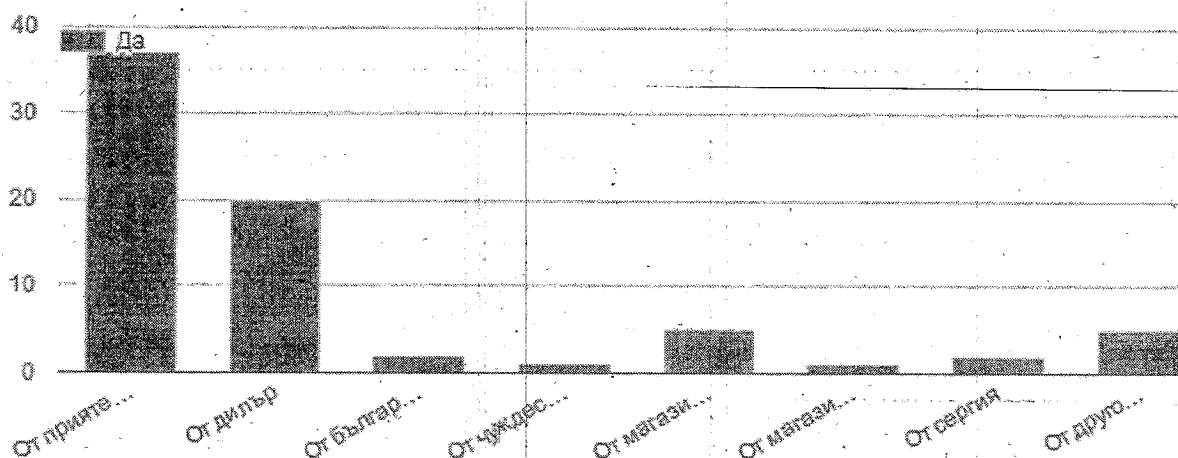

Както вече бе споменато, приятелите най-често влизат в ролята на човек, от който лесно можеш да се сдобиеш с желаното наркотично вещество. Над 66% или 37 ученика са посочили, че именно връстниците им са тези, от които те са си набавили дрога, като най-често посочваната форма на веществото е именно растителна смес. Това потвърждава високия процент на потребление, който събира марихуаната. 45 човека са посочили това. Петима са се снабдили с таблетки, а по седем младежа са приели наркотично вещество под формата на прах или кристали.

ПОД КАКВА ФОРМА БЯХА ТЕЗИ ВЕЩЕСТВА, КОИТО СТЕ УПОТРЕБЯВАЛ(А) ПРЕЗ ИЗМИНАЛАТА ЕДНА ГОДИНА?

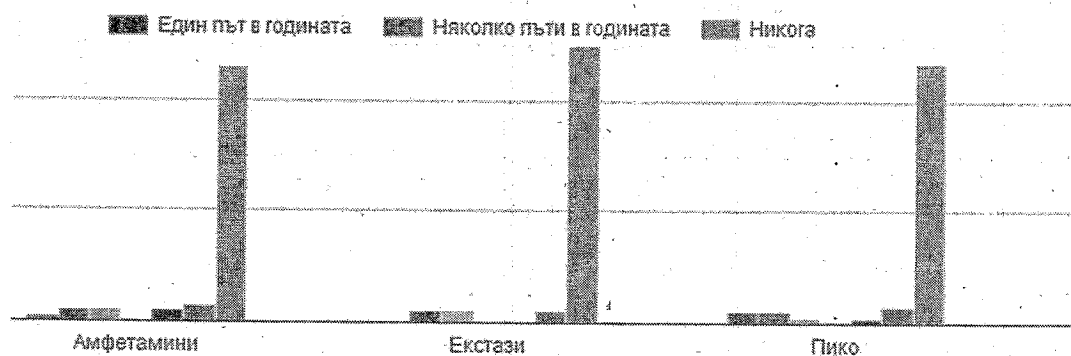
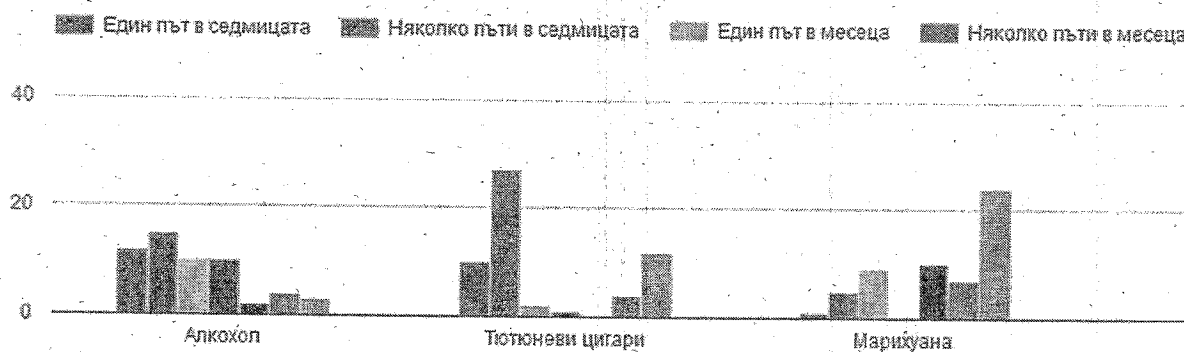

ОТ КЪДЕ СЕ СНАБДИХТЕ/СНАБДЯВАТЕ С ТЯХ?

След употребата на алкохол и тютюневи цигари, в рамките на една седмица, най-често употребявана е марихуаната. Останалите изброени наркотични вещества събират малък брой отбелязвания.

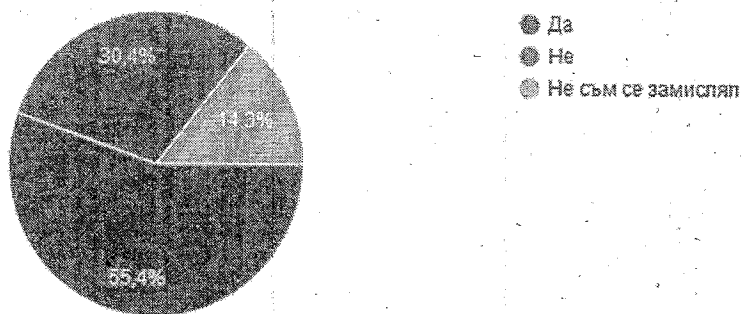
КОЛКО ЧЕСТО СЕ СЛУЧВА ДА УПОТРЕБЯВАТЕ:

Повече от половината от тях (55,4 %) са на мнение, че това застрашава тяхното здраве. 14,3% казват, че не са се замисляли.

СПОРЕД ВАС УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА ЗАСТРАШАВА ЛИ ВАШЕТО ЗДРАВЕ?

56 отговора

В края на формуляра всички участници в проучването имаха възможност да оставят послание или да споделят впечатления и мнение свързани с употребата на наркотични вещества. Няколко лица от анкетираните изразиха позиция, че разговорите по темата допълнително насочват вниманието и провокират интереса, но по-голямата част смятат, че това е полезно и необходимо за тях. Част от младежите споделят, че осъзнават вредата от употребата и не искат да я изпитват върху себе си, заставайки твърдо против употребата. Има и такива, които не споделят мнението, че наркотичните вещества крият рискове. Те смятат, че наркотиците днес са неразделна част от ежедневието на младите и употребата им е неизбежна. Част от учениците вярват, че с тяхна помощ стават по-общителни, креативни и открити. За част от юношите, темата все още се приема несериозно.

Може да се направи извод, че по-голямата част от младите хора добре разбират вредата от употребата на психоактивни вещества. Въпреки това много от тях, водени от любопитството, желанието за приятни емоции и добър имидж, посягат към употребата на различни наркотични вещества. Формирането на критична нагласа към психоактивните субстанции и тяхното използване е труден и дълъг процес, който е повлиян от семейната и училищната среда, както и от обществените нагласи. Обсъждането на тези теми, както и достоверната информация, са от голямо значение за успешната превенция на рисковото поведение и промотирането на здравословния начин на живот сред подрастващите.